

The Voice of Canadian Slovenians

Glasilo

kanadskih Slovencev

Leto 13 - številka 2 - marec / april 2009

Beseda urednice

Dolga kanadska zima nas je tudi letos presenetila in nam je tik pred Veliko nočjo nasula plast snega in z njim prekrila že cvetoče zgodnje pomladno cvetje. Tako presenečenje narave pa nas še bolj sili v obujanje spominov na tiste davne dni, ko smo na Cvetno nedeljo smeli odložiti čevlje in boski skakati po mehki, komaj ozeleneli travi.

Pogosto nas nenadno presenečenje v življenju prisili v razmišljanje:

Svetovna gospodarska kriza, ki se je nenadno in nevidno pojavila in marsikoga oropala za življenjske prihranke, za delo in vir dohodka, za dom in streho nad glavo, nas po eni strani peha v pesimizem, po drugi strani pa nas še tesneje povezuje v univerzalno človeško družino v zavesti, da moramo drug drugemu pomagati, nositi drug drugega bremena, kajti le na ta način bomo uspeli preseči svoj pesimizem in z zaupanjem gledati v prihodnost.

Nedavno odkritje množičnega grobišča v Hudi Jami v Sloveniji nas je ponovno opomnilo na golgotsko tragedijo, ki se je dogodila po koncu druge svetovne vojne v naši slovenski domovini. Tudi to, in vse drugo zlo, bo treba nekoč z odpuščanjem in z ljubeznijo preseči, da ne bomo z njim v nedogled oblagali s krivdo bodoče rodove in povečevali razdor med svojim lastnim narodom. Zgodba o Jezusovem trpljenju, smrti in vstajenju, ki je centralna tema velikonočnega časa, nam lahko da smernice, tudi tistim, ki se smatrajo za neverujoče, saj se dotika naših najbolj osnovnih človeških nagnjenj in slabosti, ki se jih da s trdno voljo in ljubeznijo do bližnjega spremeniti v nekaj bolj pozitivnega, v gradnjo lepšega in pravičnejšega sveta.

Humanost človeštva se meri po tem, kako skrbi za najšibkejše člane svoje človeške družine. Ta skrb se začneja že v okviru družine in se stopnjuje preko ožje skupnosti do globalne razsežnosti. Tradicionalni talent show, ki ga je organiziral Victoria Fond, je ponovno dokazal, da so Slovenci z nadpovprečnimi talenti pripravljeni priskočiti na pomoč tistim otrokom, ki jih je življenje najbolj prizadelo, uspešna misijonska tombola pa kaže na globalno pomoč, ki jo slovenska skupnost preko slovenskih misijonarjev nudi na raznih koncih sveta.

Sneg, ki nas je namesto lepih sončnih dni presenetil dan po Cvetni nedelji, je pomenil le kratek korak nazaj v našem pričakovanju, tako kot vsi negativni dogodki v našem življenju predstavljajo le oviro na naši življenjski poti, saj vemo, da za zimo vedno pride pomlad in za njo toplo poletje. S takim zaupanjem se slovenski farmarji spomladi lotijo obdelovanja svojih vinogradov in sadovnjakov. O tem je nekaj napisala naša nova sodelavka Branka Kukavica. Poleg dela pa bo poleti tudi čas za dopuste in proslavljanje. Slovenske folklorne skupine bodo na raznih društvenih slovesnostih pokazale svoje noše in svoje plese. Strokovnjak za slovensko folkloro v Kanadi David Antolin je pripravil serijo člankov o slovenski folklori in njenih kostumih, ki jih bomo objavljali v nadaljevanjih.

Vsem bralcem Glasila, ki ste že obnovili naročnino, se iskreno zahvaljujemo, posebno pa še tistim, ki nas podpirate s prostovoljnimi prispevki in z zbiranjem novih naročnikov.

GLASILO

Osrednja revija za Slovence v Kanadi / Main publication for Slovenians in Canada

IZDAJA - VSKO - Vseslovenski kulturni odbor
PUBLISHED By - ASCC - All Slovenian Cultural Committee

NASLOV / ADDRESS

GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV:
770 Browns Line, Toronto, ON M8W 3W2
Tel: 416-259-1430

ODGOVORNA UREDNICA / CHIEF EDITOR:

Cvetka Kocjančič
e-mail: CvetkaKocjancic@theslovenian.com

UREDNIKA / EDITOR:

Milena Soršak
e-mail: MilenaSorsak@theslovenian.com

IZVRŠNI UREDNIK / PRODUCTION EDITOR:

Frank Brence
e-mail: FrankBrence@theslovenian.com

ADMINISTRACIJA / ADMINISTRATION:

Sandra Komavli
e-mail: SandraKomavli@theslovenian.com

MARKETING:

Florian Markun
e-mail: FlorianMarkun@theslovenian.com

LEKTOR ZA ANGLEŠČINO / ENGLISH EDITOR:

Richard Vukšinič

DOPISNIKI IN OSTALI SODELAVCI / WRITERS AND OTHER MEMBERS OF THE PRODUCTION TEAM

Anica Resnik, dr. France Habjan, Silva Plut, dr. Anne Urbančič,
Frank Novak, Martin Polanič, Miro Koršič,
Ciril Soršak, Marjan Kolarič

SPLETNA STRAN / WEB PAGE:

www.theslovenian.com

LETNA NAROČNINA - YEARLY SUBSCRIPTION

Kanada - Canada \$25.00, ZDA - USA \$30.00,
Evropa - Europe \$40.00

Uredništvo si prizadeva, a ne sprejema odgovornosti za točnost podatkov. Besedila ne odražajo vedno stališča uredništva.

The editors are making a reasonable effort to provide accurate information, but they assume no liability for the errors or omissions of the writers. Articles do not necessarily reflect the opinion of the editors.

Vsebina

- 1 Beseda urednice
- 4 Obisk ministra Žekša v Kanadi
- 6 Talent show
- 10 Letno srečanje Kanadskega slovenskega kongresa
- 11 Nastop Slovencev na Tulip Festivalu
- 12 Poročilo iz Vancouvra
- 14 Dom Lipa
- 15 Tha Annual Mission Tombola
- 16 Francka Pajk
- 17 Zmagala je materina ljubezen
- 20 Zahvala
- 20 V senci lip
- 23 Razkrivanje prikrite resnice
- 24 Nove knjige - Ted Kramolc: Sol v grlu
- 25 Irma Ožbalt: Anka
- 26 Is this folklore?
- 30 Slovenski kmetje v St. Catharinesu
- 32 s. Teodozija Judnič
- 33 Dom Lipa - Walk-a-thon
- 33 Novice
- 35 Zvesti navijači
- 36 Slovenian Inducted into Hockey's Hall of Fame in Toronto
- 37 A working Life
- 40 Holiday Gardens
- 42 Spored prireditev

Kozolci

Slovenija je posuta z neštetiimi lepotami. Posebna zanimivost slovenskega podeželja pa so kozolci, ki se ponekod še vedno uporabljajo. Kozolci so del slovenske identitete, saj se edino na slovenskem etničnem ozemlju pojavljajo v tako izjemnem številu in raznovrstnih tipih. Najbolj entostavni so nastali že v srednjem veku. Kozolci so že stoletja predmet zanimanja slikarjev, potopiscev, kronistov, fotografov in raziskovalcev vseh vrst.

Obisk ministra Žekša v Kanadi

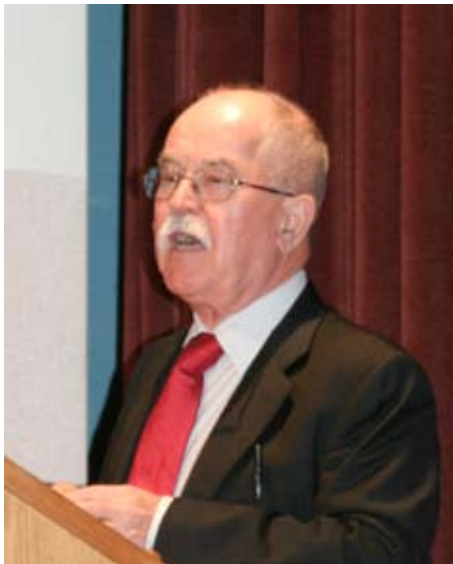
Cvetka Kocjančič

Kanadski Slovenci smo bili prijetno presenečeni, da nas je že v prvem četrletju svojega mandata obiskal minister za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjan Žekš.

Naključje je hotelo, da je kot akademik prišel na povabilo Kanadskega slovenskega kongresa, kjer je bil glavni govornik na njihovem tradicionalnem letnem srečanju v soboto, 28. marca v Torontu.

Potovanje v Kanado pa je v veliki meri izkoristil za srečanje s Slovenci. Obiskal je Edmonton, Calgary, Toronto in Hamilton in se srečal s predstavniki slovenskih društev in ustanov ter z nekaterimi znanstveniki slovenskega rodu, da bi navezal in poglobil sodelovanje med kanadskimi Slovenci in matično domovino. Po Kanadi je ministra Žekša in njegovo svetovalko Natalijo Toplak spremljal veleposlanik RS v Kanadi gospod Tomaž Kunstelj.

V Torontu je srečanje s predstavniki slovenskih društev organiziral Vseslovenski kulturni odbor. Predsednik VSKO Marjan Kolarič je ministra Žekša seznanil z delovanjem te meddruštvene organizacije in s problemi, s katerimi se srečuje, za njim pa so podali kratka poročila o svojem delovanju urednica radia Glas kanadskih Slovencev Marija Ahačič-Pollak,

dr. Boštjan Žekš

urednica dvomesečnika Glasilo kanadskih Slovencev Cvetka Kocjančič ter nekateri predstavniki drugih društev. Najpomembnejši del srečanja pa je bila priložnost, da so navzoči naslovili na ministra svoja vprašanja, katerim je z velikim zanimanjem prisluhnil in nanje odgovarjal izčrpno in odkrito. Povedal je, da je minister za vse Slovence po svetu in da je pri tem še posebej pomembno, da se

drži načela enakopravnosti za vse, ne glede na strankarsko, versko in ideološko pripadnost. Razložil je delovanje njegovega urada, ki z razpoložljivimi sredstvi, ki jih slovenska vlada namenja za Slovence izven Slovenije, sofinancira projekte izseljenskih društev in posameznikov, ki pospešujejo ohranjanje slovenstva izven matične domovine. Poudaril je, da je to le malenkostna pomoč v primerjavi s tem, kar slovenska društva sama prispevajo za obstanek Slovencev. Bolj pomembna vloga njegovega urada je koordinacija in organizacija medsebojnega sodelovanja na področju kulture, šolstva, športa, znanosti in tehnologije. Tu bi kanadski Slovenci potrebovali še največ pomoči. Veliko vprašanj je bilo ravno na to temo: na koga naj se obračamo v Sloveniji, kadar gre za gostovanje naših folklornih,

športnih in drugih skupin po Sloveniji, kdo bi v Sloveniji prevzel organizacijo nastopov, kje lahko dobimo raznovrstne informacije, kako bi bilo možno vzpostaviti bolj direktne stike med slovensko in kanadskoslovensko mladino... Ministrstvo se sooča z vsemi temi zadevami, nima pa zadostne organizacijske mreže niti ne zadostnih finančnih sredstev, da bi lahko vsem ugodilo. Pri tem igrajo pomembno vlogo organizacije civilne družbe, ki pogosto prevzamejo iniciativo in organizacijo določenih programov, kot na primer srečanje slovenskih glasbenikov, zdravnikov in drugih strokovnjakov. Poudaril je, da je razveseljivo, da si kanadska slovenska mladina želi stikov z domovino in izrazil prepričanje, da bo z medsebojnim dialogom možno najti način in oblike, ki bi ustrezale sodobnim potrebam. Opozoril je na neizmerne možnosti sodobne internetne komunikacije in pozval navzoče, naj se poslužujejo spletne strani www.slovinci.si, ki jo je postavil njegov urad v sodelovanju s slovenskimi privatnimi družbami, ki se ukvarjajo s slovenskim izseljenstvom. Na tej spletni strani je mogoče dobiti raznovrstne informacije in vzpostaviti direktne stike in izmenjati izkušnje z drugimi društvi. Povabil je predstavnike društev, naj sodelujejo z njegovim uradom in naj skupaj z njim iščejo načine, kako motivirati mladino za sodelovanje v slovenskih društvih in za sodelovanje s Slovenijo. Minister Žekš je tudi povedal, da razmišljajo o imenovanju častnega konzula v Edmontonu.

V Torontu se je posebej sestal tudi s častnim generalnim konzulom Jožetom Slobodnikom, ogledal pa si je tudi starostni

dom Lipa.

V Hamiltonu je minister Žekš po jutranji maši kratko nagovoril župljane, po tem pa si je ogledal prostore Slovenske šole, župnijsko dvorano, v kateri je ravno takrat imela vaje folklorna skupina Soča, ter starostni dom Villa Slovenia. Isti dan je obiskal tudi društvo Bled v Beamsvillu in se seznanil z delovanjem tega najstarejšega slovenskega društva v Kanadi. Za njegovo 75-letno prizadevanje pri ohranjanju slovenstva je društvu izročil priznanje Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Med svojim kratkim obiskom v Kanadi minister Žekš ni mogel obiskati vseh večjih slovenskih naselbin, toda ker se večina društev sooča z enakimi problemi, je dobil dokaj dober vtis, koliko prostovoljnega dela in žrtvovanja je potrebno, da Slovenci v Kanadi ohranjamo slovenski jezik in slovensko kulturo. O svojih vtisih je za Radio Ognjišče med drugim povedal: »V glasu rojakov se čuti nekaj žalosti. Bili so prisiljeni zapustiti domovino, so vse življenje trdo delali, so zelo zavedni in so veliko pomagali pri mednarodnem priznanju Slovenije. Čutijo se zanemarjene, tudi ob obisku domovine. Zato se moramo vsi prizadevati, da začutimo rojake po svetu kot naše.«

Nageljčki - kulturna proslava KSK

Talent show

Cvetka Kocjančič

Viktorija sklad je v nedeljo, 8. marca priredil svoj sedaj že tradicionalni Talent show. Ideja, da bi s pomočjo take prireditve pomagali prizadetim otrokom v naši skupnosti, je leta 2006 naletela na tako lep odziv, da je postala

Rozi Stodulski in Joe Ovčjak

ena najlepših in najbolj obiskanih slovenskih prireditev v Torontu. Tretji Talent show je pokazal, da je navdušenje zanj še vedno veliko, tako s strani organizatorjev, nastopajočih talentov in obiskovalcev, ki so napolnili župnijsko dvorano na Browns Line.

Po kanadski in slovenski himni, ki sta jo ob spremljavi Andyja Pahulje zapela Josie Laszutko in Danilo Volk, je Milena Soršak predstavila Victoria fond, ki sta ga leta 2000 ustanovili s prijateljico Darjo Slobodnik in deluje pod okriljem Belokrajnskega kluba, ki je bil že takrat registriran kot dobrodelna organizacija z dodeljeno številko za davčne olajšave. Ponosno je povedala, da je do sedaj ta organizacija zbrala že blizu 70.000 dolarjev, ki so bili porabljeni za razne terapije in prepotrebne pripomočke Sarah Žagar, Viktorije Grzinčič in Sarah

John Založnik

Evans.

Nato je navzoče pozdravil častni generalni konzul RS g. Jože Slobodnik in prebral pozdravno pismo veleposlanika RS iz Ottawe g. Tomaža Kunstlja, ki je prisotne opomnil, da je še posebej pomembno in pohvale vredno, da tudi v tem obdobju gospodarske krize poskušamo pomagati tistim, ki se že v normalnih razmerah zaradi bolezni soočajo s prevelikim finančnim bremenom.

Stephanie Cestnik

Sledil je dvourni program, v katerem se je na odru zvrstilo preko petdeset mladih pevcev, glasbenikov in plesalcev. Na diatonično harmoniko so zaigrali John Založnik, Matjaž Mramor, Toni Založnik in Vida Godina, na kitaro pa Mark Laszutko in Shawn Strucel. S pevske točkami so nastopili: pevska zborova Novi Rod pod vodstvom Kristine Križan in Naša pesem pod vodstvom Mojce Dimperio, mala Leah Markun in kvartet sester Stodulski ob klavirski spremljavi njihove mame Rozie. Laura Ovčjak, uveljavljena pevka in komponistka, se je ta večer predstavila kot vsestransko talentirana glasbenica – pevka, komponistka, kitaristka in plesalka. Na klavirju so se predstavili Stephanie Cestnik, Brendan Kodrič, Daniel Pezdirc, Danielle Kolenko, Miriam Padar, Julija Grzinčič in Nina Bizjak. Rachel Markun je nastopila s plesno točko, Katherine Kodrič z irskimi plesi, Lea Škrli z baletom, Genevieve Pinnington z gimnastično točko, Sabina Stodulski pa

Leah Markun

z balanciranjem na enokolesniku. John Cigan je s svojim nastopom pokazal, da ima Elvis Presley tudi med Slovenci posnema, ki se je uveljavil na raznih Elvisovih festivalih. Martin Zakrajšek, starosta med nastopajočimi, se je najprej predstavil na

jekleni kitari, ki jo je sam izdelal, s havajsko melodijo in lastno kompozicijo Spomin na

Brendan Kodrič

rojstni kraj, kasneje pa je na basu spremljal svojo vnukinjo Lauro Ovčjak. Jože Česnik in Igor Ovčak sta na svoja preprosta instrumenta – boben in orglice – udarno zaigrala Regiment po cesti gre. Program sta odlično vodila Rozie Stodulski in Joe Ovčjak.

Največja zahvala gre vsekakor Mileni Soršak, ki je uspela za to humanitarno akcijo pritegniti celotno slovensko skupnost in nas s to prireditvijo na edinstven način opomnila, da moramo biti drug drugemu v oporo in podporo, da le s skupnimi močmi in z medsebojno

Rachael Markun

Sarah Hull

pomočjo lahko dajemo mladini zgled, da bo po lepi slovenski tradiciji pomagala tudi najbolj šibkim članom slovenske skupnosti. Pohvale vredna je tudi zgledna pomoč Marjana Resnika, ki je poskrbel za osvetljava, Roberta Kersnika, ki je naredil videoposnetek celotne

prireditve, ter starejših glasbenikov: Andyja Kurija, Andyja Pahulje, Milana Vinčeca, Matije Lebarja, Annie Sluga in Martina Pušiča, ki so s svojim doprinosom dokazali, da so pripravljeni pomagati mladini pri razvijanju njihovih talentov in pri njihovih nastopih za slovensko publiko.

Julia Grzinčič

Matjaž Marmor

Daniel Pezdirc

Mark Laszutko

Toni Založnik

*Pevski zbor Novi Rod
pod vodstvom Kristine Križan*

Shawn Strucel in Daniel Pezdirc

Katherine Kodrič

Laura Ovčjak

Vida Godina

Genevieve Pinnington

*Jože Česnik in
Igor Ovčak*

Nina Bizjak

Sabina Stodulski

Miriam Padar

Martin Zakrajšek

Leah Škrlj

John Cigan kot Elvis Presley

Sestre Stodulski

*Milan Vinčec,
Andrej Pahulje,
Martin Zakrajšek
in Matija Lebar*

Naša pesem

Letno srečanje Kanadskega slovenskega kongresa

dr. France Habjan

V soboto, 28. marca 2009 je imel Kanadski slovenski kongres svoje letno srečanje z občnim zborom in veliko kulturno prireditvijo. Tokrat je bilo srečanje združeno z obiskom ministra za Slovence zunaj meja Slovenije dr. Boštjana Žekša. Kongresnemu slavlju se je pridružil že drugič. Naj omenim tudi dejstvo, da je bilo letos ob njegovem obisku dobro organizirano srečanje s slovensko skupnostjo, saj je minister Žekš poleg Slovencev v Torontu obiskal tudi rojake v Edmontonu, Calgaryju in Hamiltonu.

V soboto, 28. marca se je minister srečal v Slovenskem centru pri župniji Brezmadežne s tremi slovenskimi znanstveniki (Tonyjem Dimnikom, Cristino Amon in Erwinom Podgoršakom), popoldne pa se je v prostorih slovenskega konzulata srečal s predstavniki slovenskih društev, kar je dalo vtis, da v torontski skupnosti prihaja do novih pozitivnih premikov.

Občni zbor Kanadskega slovenskega kongresa je ob štirih popoldne začel vodja zbora Ciril Soršak in predal besedo predsedniku sveta KSK Karlu Veglju, ki je pozdravil vse navzoče, še posebej Jožeta Slobodnika, generalnega častnega konzula RS, in Staneta Kranjca, predstavnika kanadskih Slovencev v Svetu vlade RS. Po kanadski in slovenski himni je predsednik KSK France Rihar podal zelo izčrpno poročilo o letošnjem opravljenem delu, hkrati pa se je tudi dotaknil dejavnosti Svetovnega slovenskega kongresa, predvsem načrtovanega programa za leto 2009/2010. Letos bo SSK organiziral

konferenco slovenskih zdravnikov in konferenco slovenskih znanstvenikov in gospodarstvenikov iz sveta in Slovenije. Predsednik je tudi prebral pozdrave in dobre želje predsednika SSK dr. Borisa Pleskoviča iz Washingtona.

Dr. Janez Vintar je podal dobro pripravljeno blagajniško poročilo, katerega so člani enoglasno potrdili. Dr. France Habjan je nato seznanil prisotne o slovenski meddruštveni dejavnosti in člane informiral o nedavnem srečanju med KSK in VSKO. O tem pomembnem srečanju sta obe organizaciji objavili skupno tiskovno poročilo. Vodja projekta Census 2006 Stane Kranjc je podal izčrpno poročilo in dejal, da je za Slovence zelo razveseljivo, da se je v kanadskem cenзуsu 35.930 oseb opredelilo za Slovence, to je 7.000 več kot leta 2001.

Kulturni program KSK, na katerega so bili povabljeni tudi tisti, ki niso člani, se je vršil v veliki dvorani župnije Brezmadežne. Vodila ga je Tjaša Škof. Po kanadski in slovenski himni je povabila na oder predsednika KSK Franceta Riharja, ki je pozdravil ministra dr. Boštjana Žekša, veleposlanika RS Tomaža Kunstlja, častnega generalnega konzula Jožeta Slobodnika s soprogo, gospode duhovnike, predstavnike organizacij in vse navzoče.

Slavnostni govornik minister dr. Žekš, katerega je predstavil dr. Tone Kačnik, je bil v svojem nagovoru zelo neposreden in je opisal navzočim, kaj obsega njegovo delo. Predstavil je svoj koncept ministirovanja. Dejal je: »Vi sami najbolj veste, mislim

namreč na organizacije, kako je praktično mogoče največ doseči in zato bo moje delo le svetovalna pomoč vam, v kolikor bo to s posredovanjem mojega urada.«

V drugem delu je nastopila rosno mlada folklorna skupina Nageljčki, ki jo vodita ga. Irena Soršak-Jager in Sabina Sečnik. Mladi plesalci v narodnih nošah so bili nagrajeni z lepim aplavzom občinstva. Slovensko zborovsko glasbo je predstavil moški pevski zbor Bled pod vodstvom Edija Kodarina. Zapel je tri slovenske narodne, A. Hajdrihovo »Pod oknom« in L. Hafnerja »Hišica domača«. Izvajanje zborja je bilo

doživeto in njihov nastop je bila krasna predstavitev slovenske zborovske glasbe.

Zadnja točka sporeda je bil nastop tria Torontske univerze (piano, violina in čelo) pod vodstvom pianistke Nastazie Žibrat. Z interpretacijo Chopinove Grande Polonaise je pianistka Žibrat dokazala ne samo brezhibno tehnično stran njenega izvajanja, ampak tudi visoko umetniško raven. Izvajanje tria je bilo resnično umetniško doživetje za navdušeno občinstvo. Redkokdaj smo priče takemu glasbenemu dogodku – koncertu v pravem pomenu besede.

Nastop Slovencev na Tulip Festivalu

V organizaciji Tonyja Jalovca in pod pokroviteljstvom VSKO bosta na tradicionalnem Tulip Festivalu, multietnični prireditvi, ki se bo vršil od 1. do 18. maja v Ottawi, zastopala Slovence Polkamaestre band in plesna skupina Mladi glas iz Toronta, slovensko etnično skupnost pa bo predstavil predsednik VSKO Marjan Kolarič. Slovenska skupina bo nastopila v mednarodnem pavilijonu v Lansdowne parku 2. maja od 4:00 do 5.30. Sponzorji njihovega nastopa so: ABC Fire Door, Berentzen-Gruppe AG, CSCC, Slovenia Credit Union, Just Aluminum and Glass Inc., Ivodex Enterprises Inc., in M. J. Precision Dies, Toter Midi in VSKO.

Slovenia Credit Union, Krek Slovenian Credit Union Ltd., Kris Kraft, Condu Electric, Just Aluminum and Glass Inc., Ivodex Enterprises Inc., in M. J. Precision Dies, Toter Midi in VSKO.

Poročilo iz Vancouvra

Silva Plut

Zdi se, kot da letošnja vancouverska zima traja veliko dlje kot v prejšnjih letih, ko so zvončki že zgodaj januarja pokukali iz zemlje in so v marcu zacvetele japonske češnje. Letos je drugače, saj smo dobili snega na pretek; prvič po dolgih letih je zapadel celo na sam božični dan in potem tudi ostal. Danes, v aprilu, ko ponekod ponovno sneži, pa se še vedno stiskamo na toplem in odlašamo z delom na vrtovih.

Kljub svetovni ekonomski krizi je mesto Vancouver v polnih pripravah na začetek zimske olimpijade. "The show must go on!" pravijo. Slavnostna otvoritev impresivnih olimpijskih krogov na poti z letališča je 12. februarja zaznamovala leto dni do začetka iger. Po mestu rastejo tudi novi športni objekti, marsikatera zgradba in soseščina dobiva novo obličje, popravljajo pa tudi ceste. Ekonomska kriza pa je na pripravah na igre pustila svoj pečat. Nova gradnja olimpijske vasi, kjer bodo nastanjeni športniki, je občutila znaten udarec, ko so finance glavnega kontraktorja, firme Millennium, splahnele in bo moralo mesto Vancouver samo financirati ta obširni projekt v vrednosti milijarde dolarjev. S pozitivne strani pa naj omenim, da bo Canada Line, lahka železnica, ki bo povezovala mesto z letališčem, odprta že septembra, tri mesece pred rokom, in to za predvidevane stroške.

Posledica nestabilne ekonomije so zadnje čase skoraj dnevna nasilna obračunavanja med gangsterji, prekupčevalci z mamili. Te vojne za teritorij predstavljajo nekaj povsem novega in naravnost strašljivega za

prebivalce Vancouvra in okolice. Štirideset streljanj s sedemnajstini smrtnimi žrtvami v pičlih dveh mesecih in porast na preko sto v številu gangsterskih band pričajo o ogroženi varnosti državljanov. Varnostne agencije in policija se trudijo, da bi čimprej razkrinkale kriminalce, mesto pa se še vedno spoprijema, zdaj že z malo več uspeha, z dovolj vidnim problemom brezdomstva. Če bi se le dalo odpraviti vse te težave pred začetkom olimpijskih iger.

Igre so tudi pri Slovenskem društvu Vancouver aktualna tema. Letos, 17. februarja nas je obiskal Janko Dvoršak, predstavnik Olimpijskega odbora Slovenije, pogovor pa je

tekkel o možnosti sodelovanja med Slovenijo in našim društvom za časa olimpijade. Podobna tema je bila obravnavana tudi 13. marca letos, ko je društvo obiskal slovenski veleposlanik Tomaž Kunstelj s soprogo in hčerko. V dvorani, kjer se je zbralo lepo število ljudi, so se pogovarjali še o raznih uradnih zadevah in o morebitnem obisku slovenskega zbora Carmina slovenica v prihodnjem letu. Ta naj bi prišel na povabilo olimpijskega odbora VANOC v sklopu kulturne olimpiade, Cultural Olympics.

Za gladek potek iger bo olimpijski odbor VANOC potreboval okoli 25 tisoč prostovoljcev, od nastopajočih na otvoritveni in zaključni prireditvi do prevoznikov, biljeterjev in varnostnega osebja. Za pomoč pri delu s slovensko reprezentanco, ki bo štela približno sto športnikov in njihovih spremljevalcev, in drugimi gosti iz domovine, se je prijavilo kar nekaj članov našega društva.

Društveno leto se je začelo 7. februarja s pustnim plesom, ki je bil izredno razigran in pojavaen, še istega meseca pa smo na drugem občnem zboru izvolili nov odbor, ki mu že tretjič zapovrstjo predseduje Joe Herceg. Izvršni odbor je po številu manjši od prejšnjih let, zato se bo moral opirati na večjo prostovoljno pomoč širšega članstva. Mnogi starejši člani se še vedno zbirajo vsako prvo sredo v mesecu na skupnem

kosilu in zabavi. Redne društvene prireditve se bodo nadaljevale s proslavo materinskega dne, potem pa bo sledil poletni piknik ter običajne, čeprav manj številne, jesenske in zimske prireditve.

Postni čas je za našo skupnost zaznamovala sv. maša 29. marca v slovenski dvorani z gospodom Pavletom Novakom, misijonarjem iz Argentine. Pri maši, ki je bila zelo dobro obiskana, smo se spomnili kar desetih rojakov, ki so preminuli v zadnjem letu, ter molili za bolne. Naš pevski zbor, ki je pri bogoslužju zbrano sodeloval, se že pripravlja na letošnje romanje v Mission v nedeljo, 24. maja, vodil pa ga bo zopet gospod Tine Batič.

Po lanskem uspešnem praznovanju svojega zlatega jubileja gledamo pri našem društvu z novim poletom na izzive, ki so pred nami.

Dom Lipa

Anica Resnik

Slovenski starostni dom Lipa že dvajset let nudi svojim stanovalcem urejen in miren prostor v poznih letih življenja. Med številnimi torontskimi ustanovami te vrste prejema od pristojnih oblasti odlična priznanja za svoje poslovanje.

Poleg glavnega odbora, uprave in

Klub žena

prostovoljcev za dnevno strežbo prispeva k vzdrževanju doma Lipa še Klub žena (women's club), ki obstoja že od leta 1988. Od začetka septembra do konca junija se vsak torek dopoldne članice zbirajo v rekreacijski sobi doma. Tam pripravljajo s kvačkanjem, pletenjem in šivanjem ročna dela za Jesenski bazar in srečolov. Obenem je to lepa prilika za prijateljsko srečanje in pogovor. Trideset minut pa je namenjenih za telesne vaje. Poleg dela za bazar članice obiskujejo stanovalce v domu in prinašajo pozdrave iz zunanjega sveta. Za uspeh vsakoletnega bazarja - prodaja ročnih del, slovenskih potic, štrudlja in srečolov - se Klub žena zahvaljuje številnim obiskovalcem in kupcem srečk.

Na tem mestu se zahvaljujemo dvema članicama Kluba, ki sta svoje znanje in

čas že od zgodnjega začetka doma Lipa darovali slovenskemu domu starejših. Sestri Milka Muc in Mary Smerke sta vsa ta leta poleg drugih ročnih del vodili šivanje odej "quilts", ki zahteva precej znanja, spretnosti in časa. "Quilt" je glavni dobitek na bazarju. Prisrčna hvala in Bog vama plačaj za vsa vajina dobra dela.

Da bo dom Lipa ostal slovenska ustanova, potrebuje naše pomoči, velike in manjše, skupne in osebne. Drage Slovenke, pridružite se nam za razvedrilo, skupno delo in podporo domu Lipa. Dobrodošle vsak čas. Z veseljem vas bomo sprejele. Pokličite Francko Kramar na telefonsko številko 416-255-4398.

Poletna šola slovenskega jezika

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Filozofski fakulteti v Ljubljani prireja 28. Poletno šolo slovenskega jezika od 29. junija do 24. julija 2009 in 4. Mladinsko poletno šolo slovenskega jezika od 29. junija do 10. julija 2009.

Poletna šola je program, ki ob intenzivnem jezikovnem tečaju (do 6 ur pouka dnevno) ponuja pester spremljevalni program, v katerem udeleženci spoznajo slovensko kulturo in družbo.

Mladinska poletna šola pa je intenzivni jezikovni tečaj s 4 urami pouka na dan, namenjen mladim od 13. do 17. leta in začinjnim s posebej zanje prirejenim spremljevalnim programom. Več informacij dobite na spletni strani www.centerslo.net.

The Annual Mission Tombola

Mary Kure

Numerous prizes donated for the Missions

The annual mission Tombola held on Sunday, March 1st was a tremendous success. It is the Apostolic Circle's largest fundraiser, raising over \$23,000, through ticket and food sales, as well as donations. As always, the entire community pitched in by generously donating prizes for this event. Over 500 prizes were awarded, including our grand prizes: cash prizes, a luggage set, an autographed Maple Leaf jersey, an X-BOX, a mountain bike, a portable DVD player, spa package, dinner for two, a digital camera as well as several dinners for two and theater

tickets. Everyone had a great time, and almost everyone walked away with a prize or two! This event is only made possible with the help of many volunteers and members of the community, who generously donate the prizes. The Apostolic Circle would like to thank all the volunteers who assisted in the kitchen, sold tickets, organized the prizes, and helped in any other way. We would also like to thank the women from the community, who came in the day before Tombola to make over 150 strudels. These strudels added to the enjoyment of all who

attended. Next year's Tombola will be held on Sunday, March 7, 2010. All are welcome to participate by donating prizes, volunteering with strudel making, volunteering at the event and/or coming out and playing "Tombola".

Francka Pajk 1924 - 2009

Vest, da je 27. marca nenadoma zastal dih ge. Francki Pajk, nas je vse, ki smo jo poznali, močno presenetila, saj smo jo videli v slovenski družbi le tri dni popreje. Rojena je bila na Škrapčem na Blokah leta 1924. Odraščala je v družini z enajstimi otroki. Bila je izredno nadarjena in starši so jo poslali v Ljubljano, kjer je maturirala na klasični gimnaziji. Želela je postati farmacevtka, a vojne razmere so ji preprečile študij. Leta 1945. je bežala kot mnogi drugi.

Preko Vetrinja, Moniga in Senegalije je končno prispela v Bologno, kjer je na tamkajšnji univerzi z nekaterimi drugimi rojaki pričela s študijem farmacije. Tam je tudi spoznala svojega bodočega moža Franka. Leta 1948. je imigrirala v Kanado, kjer je dobila kontraktno delo v Guelphu. Že v prvem letu življenja v novi domovini je zbolela za tuberkulozo. S svojim okrevanjem, ki pa ji je pustilo življenjske posledice, je presenetila tudi zdravniško osebje.

S Frankom, ki je prišel za njo leto pozneje, sta 1952. sklenila zakonsko zvezo, v kateri sta se jima rodili dve hčerki. Svoje materinsko poslanstvo je sprejela z vso vdanostjo in odgovornostjo, pri tem pa v vsej moči podpirala moža pri njegovih podvigih.

Po čudnem naključju je namesto farmacevtke postala učiteljica. Ko je nekega dne hčerkica prijokala iz šole, da je zgubila prstan, je mama želela vedeti vse okoliščine in je zato osebno stopila do ravnateljice. Pogovor se ni končal pri prstanu, ampak je po odhodu začela resno premišljevat o vzpodbudni besedi, da bi se posvetila izobraževalni stroki. Še isto jesen se je vpisala na torontsko učiteljsko in ga leta

Francka Pajk

1965. končala z odličnim uspehom. Zaposlitev je takoj dobila v katoliški šoli Sv. Klare, kjer sta bili učenki obe hčerki, in tam poučevala celih 25 let do svoje upokojitve. Bila je spoštovana učiteljica, ki je posebno skrb posvečala novoprišlecem, ki so se morali najprej soočiti s problemom jezika in na tem področju dosegla specializacijo (ESL).

Ko jo je dr. Bah, prvi upravnik starostnega doma Lipa, ki ga je spoznala na univerzi v Bologni in z njim tudi kasneje ostala v prijateljskih stikih, povabil k sodelovanju v upravnem odboru, je z vsem srcem pristopila k delu. Prezela je odgovornost predsednice socialnega odbora, ki ga je vodila polnih 15 let. Junija 1997. je s pomočjo moža Franka in drugih začela skrbeti za redno izdajanje publikacije Dom Lipa News – Novice, ki je izhajala štirikrat na leto. To delo je opravljala do decembra 2004, ko so jo zdravstveni razlogi prisilili k odstopu. Mnogo let je z vso vestnostjo opravljala delo registratorke hodcev pri Pohodu ljubezni v prid doma Lipa.

Preko šole je bila močno povezana z župnijo sv. Klare, kjer je sodelovala v mnogih odsekih, a obenem bila zavedna Slovenka in tako ambasadorica slovenske promocije v svojem okolju. Na ljudeh, posebno otrokih, s katerimi se je v svojem življenju srečevala, je zapustila globoke sledi. Obisk v pogrebem zavodu in potem slovo pri sveti maši, ki jo je darovalo kar 12 duhovnikov, je temu dokaz.

Naj ji bo lahka kanadska zemlja!

Milena Soršak

Zmagala je materina ljubezen

Milena Soršak

Z gospo Vero Sluga sem se srečala pred več kot štirimi desetletji kot učiteljica njene hčerke v slovenski šoli, potem pa so se stiki prenehali, spomini pa zbledeli. Ko sem jo prejšnji mesec obiskala, me je z veseljem sprejela in kaj hitro je stekel pogovor. Čudila sem se njenemu spominu. Kljub težavam, ki so jo v življenju doletele, se ne pomiluje niti pritožuje, ve pa, da bi bilo lahko slabše.

Gospa Vera Sluga

Gospa Vera, kje se je začela vaša življenjska pot?

Rodila sem se leta 1930 v vasi Krog blizu Murske Sobote v Prekmurju kot druga od šestih otrok. Tri leta sem obiskovala madžarsko šolo, potem pa še štiri leta slovensko. Zgodaj sem kazala zanimanje za šivanje in tako me je vzela v uk šiviljska obrtnica v vasi, pri šestnajstih letih in pol

pa sem dobila redno zaposlitev v tovarni konfekcije Mura.

To je bil čas tik po vojni. Skromnost je bila gotovo ena od vrlin, ki ste se je navadila v zgodnji mladosti.

To prav gotovo, saj smo bili velika družina, dohodki pa majhni. Takrat se je večkrat zaslislalo, kako je ta ali oni zginil, ker si je šel iskat boljšega kruha v tujino. Ob takih pogovorih je bil oče vedno nejevoljen, češ, da vsakdanjega kruha si lahko vsak prisluži doma, če hoče delati. Mene pa so take novice navduševale in so mi misli, da bi tudi jaz poskusila to srečo, vedno bolj rojile po glavi. Samo za toliko časa, da si kaj prihranim, potem pa se vrnem.

Kdaj so te misli dozorele in kako ste se podala na pot?

Kar nekaj časa je minilo. Moja prijateljica, ki je bila obenem sosedka, je bila istih misli. Nikomur nisva upali razodeti svojih namenov, saj bi nama starši to gotovo preprečili, pa še druge nevšečnosti bi sledile. Prijateljica je po neki skrivni vezi zvedela za človeka, ki je za plačilo tihotapil ljudi čez mejo. Prijavila naju je in tako sva čakali, kdaj naju bo obvestil o času pobega, še preje pa sva mu za plačilo dali kos blaga za obleko. In potem se je zgodilo. Bilo je 23. marca 1952, pozno zvečer, okoli enajste ure. Oče je bil že v postelji, ko je prišla prijateljica in mi rekla, naj pridem ven. Takrat sem zaslislala očeta, ki je hotel imeti mir. V trenutku in z nekaj besedami je bilo domenjeno. Vrnila

sem se v hišo, pobrala nekaj stvari in skočila čez okno, saj nisem hotela razburjati staršev, ki bi me gotovo slišali, če bi šla ven skozi vrata. Na vasi se je slišalo fantovsko petje, ki je bilo takrat v navadi, midve s sosedo pa sva pazljivo krenili proti pokopališču, h križu, ki je stal na koncu božje njive, kjer naj bi pričakali tihotapca. Malo po polnoči je prišel. Previdno in molče sva mu sledili po stranskih poteh, ki so bile blatne, polne luž, ponekod še s snegom prekrите.... Po dolgih urah naporne hoje, utrujene do smrti, sva opazili nemške napise. Bili sva na varnem.

Ali vama je tihotavec še kaj drugega preskrbel?

Ne, pač pa je prijateljica imela v Avstriji teto, kamor sva se zatekli. Pri njej sva ostali nekaj dni, potem pa naju je prijavila na uradu za begunce, saj je bilo strogo prepovedano skrivati pribežnike. Cela dva tedna so naju obdržali v priporu in poizkušali zvedeti, kako sva prišli čez mejo, a najinega vodnika nisva izdali. Po izpustu sva dobra dva meseca delali v nekem gostišču, da sva si zaslužili za najnujnejše potrebščine, potem pa so naju poslali v begunsko taborišče v Lienz. Kako presenečeni sva bili, ko sva tam srečali kar nekaj domačinov, ki so naju hitro uvedli v taboriško življenje.

Prve težave so bile premagane. V tem trenutku je bilo treba misliti naprej.

Šele tedaj sem se resnično zavedla, kako slabovedna sem bila, kako malo pripravljena za bodočnost, a poti nazaj ni bilo, saj bi bila doma brez službe, če ne celo zaprta. Z drugimi sem se prijavila za Kanado in upala na boljše čase. Konec oktobra sem

že dobila pozivnico za na pot in po dveh tednih razburkane plovbe je ladja pristala v Montrealu. Prvo delovno mesto, bilo je kontraktno, sem dobila v tem mestu, v Sanatoriju sv. Agathe.

Kako ste se sporazumevali?

Sprva bolj z rokami, potem pa vedno več v francoščini, kasneje v Torontu pa se je vse ponovilo, saj se je bilo treba naučiti angleščine, ker sem delala z ljudmi, ki niso znali slovensko. Tudi brati sem se naučila, branje mi je bilo vedno pri srcu.

*ga. Sluga s hčerko
Annie*

Kako dolgo ste ostala v Montrealu in kako ste prišla v Toronto?

Po božiču sem spoznala neke staronaseljence in z njimi navezala stike. Našli so mi zaposlitev v šiviljski stroki, ki sem jo z veseljem sprejela, čeprav sem morala zaradi prekinitve kontrakta povrniti stroške vožnje. Tam sem spoznala tudi svojega bodočega moža Antona, ki je prišel malo popreje s Primorske. Ob letu sva se poročila in si ustvarila skupni dom. Trdo sva delala in kupovala samo najnujnejše, vse ostalo pa shranjevala, da bi si lahko čimprej kupila svojo hišo. Po dveh letih sva se preselila v Toronto, kjer je že živel možev bratranec. Še predhodno mu je našel zaposlitev v tovarni plastike, jaz pa sem dobila delo v tekstilni industriji na Spadini. Takoj sva kupila hišo

v bližini slovenske cerkve na Manningu.

Kakšen vzor trdega dela in skromnosti.

Želja, da bi imela lastno streho nad glavo, je bila res močna. Bila sva pripravljena potrpeti in počakati z vsakim nakupom, ki ni bil nujen. Prepričana sva bila, da bo potem veliko lažje. In tako je tudi bilo, saj si kakšnega posebnega razkoštva nisva želela. Rodili so se nama trije otroci, vsi nadarjeni in željni boljše izobrazbe. Sin Eddy se je izredno izkazal kot hokejist v St. Michael High School in si tako pridobil štipendijo za študij na univerzi in se sedaj ukvarja z izdajanjem knjig and pisateljevanjem. Leta 2000 je izdal roman Magnetic North. Annie je najprej končala univerzitetni študij v socialni stroki na York univerzi, kasneje pa še pedagogiko na torontski univerzi in postala učiteljica glasbene in dramske umetnosti, Tony pa je opravil magisterij na kolumbijski univerzi v New Yorku za urbanistično planiranje.

Skratka, z možem sta živela v polnosti družinskega vzdušja in se z otroki veselila njihovih pa tudi svojih dosežkov. Ste še kaj mislili na domovino?

O, seveda. Po desetih letih sva šla prvič nazaj. Življenje na vasi se ni kaj prida spremenilo, takrat sem še bolj spoznala, kako revni smo bili in že takrat sem se odločila, da bom ostala v Kanadi, ki nam je ponudila boljši kos kruha in lepšo bodočnost otrokom.

Lepo Prekmurje nama je nadomestil drugi dom v Georgian Bay-u, ki sva ga z možem sama zgradila. Tam smo leta in leta

preživljali konce tednov in počitnice, vse dokler sva ga mogla z možem urejati.

Otroci pa so odrasli in si ustanovili svoje družine.

Da, sinova sta se poročila in odselila, hčerka pa je ostala pri nama. Potem pa je prišla bolezen. Leta 1991 je imel mož operacijo na srcu, še hujše pa je bilo, ko je pred desetimi leti sina Tonija zadela možganska kap. Diagnoze so bile strašne, saj nam je bilo rečeno, da ne bo nikoli več hodil, pa tudi umska prizadetost naj bi zahtevala popolno odvisnost od drugih. Takrat mu je bilo 35 let, hčerki štiri, sinček pa še ni dopolnil drugo leto. Žena je nad njim obupala in tako bi moral iti v invalidski dom. Z možem tega nisva mogla dopustiti. Brez večjega pomisleka sva sklenila, da ga vzameva pod najino streho. Življenje se je čez noč spremenilo. Leta nege in terapij ter neizmerna vztrajnost so rodile čudežne dosežke. Njegova leva stran je močno prizadeta, a je pokreten in zmožen, da poskrbi za osebne potrebe. Mož je veliko pripomogel, da se je dobro počutil in ga neprestano vzpodbujal k različnim dejavnostim, pred dobrima dvema letoma pa je podlegel srčni oslabelosti.

Kljub visokim letom še vedno opravljate hišna dela in skrbite za toplino v svojem domu.

Ja, poskušam po svojih močeh. Pred božičem sem imela srčni napad tudi jaz. Sedaj sem pod zdravniškim nadzorstvom in se moram izogibati neprimernih del, a sem vesela, da lahko postorim vsaj lažja

Tony s sinom in hčerko

gospodinjska dela, pa za večerjo poskrbim, ko pride Annie domov, da skupaj jemo. Vsak drugi vikend se pri nas zadržujeta Tonijeva otroka, ki sta mi v veliko veselje, pa tudi sin Eddy z družino se večkrat oglasi. Brez Annie bi bilo težko, saj je zdaj ona tista, ki poskrbi za vse hišne potrebe.

Vaš življenjski optimizem in pripravljenost prilagajanju je občudovanja vredno. Ko so nastopile težave, niste obupavala, pač pa z vso klenostjo kljubovala strokovnim napovedim. Z materinsko zagnanostjo ste poskrbeli za odraslega sina, ko se je nenadoma znašel v nepremostljivih težavah. Gospa Sluga, hvala za čudovit vzgled materine ljubezni.

V senci lip

Martin Polanič

Hrast stoji v Turjaškem dvori, vrh vzdiguje svoj v oblake,...

...vendar ni bil hrast, bila je lipa. O tem sem se prepričal pred nekaj leti, ko sem med dopustom v Sloveniji med drugim obiskal tudi grad Turjak. Stara lipa je bila vkovana v železne obroče, razpoke pa zalite s cementom, da se staro od strel in starosti razbrazdano deblo ne bi sesulo. Pravijo, da še vsako leto ozeleni.

Zahvala

V imenu Victoria sklada se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste na kakršenkoli način prispevali k uspehu Talent showa v nedeljo, 8.marca na Browns line v Torontu. Zahvalo in pohvalo gotovo zaslužijo vsi nastopajoči, ki so se odzvali povabilu za sodelovanje. Svojim talentom posvetijo veliko časa in truda, kar je bilo razvidno s programa. Hvala vsem zakulisnim sodelavcem, ki so talente spremljali in poskrbeli za najboljšo prezentacijo. Hvala Mirotu Koršiču za likovno prisotnost in Franku Brencetu za tiskarske usluge, prav tako gospe Nesich za vodstvo kuhinje in vsem gospodinjam za pecivo ter Family Meats in Willy's Delicatessen za mesne izdelke. Hvala obema slovenskima bankama in gospodarski zbornici za sponzorstvo. Iskrena hvala vsem, ki ste prišli na prireditev in vsem, ki ste darovali v sklad. Število obiskovalcev kot nastopajočih je ponoven dokaz, da je taka zvrst prireditve zaželjena, kar nam je v veliko veselje.

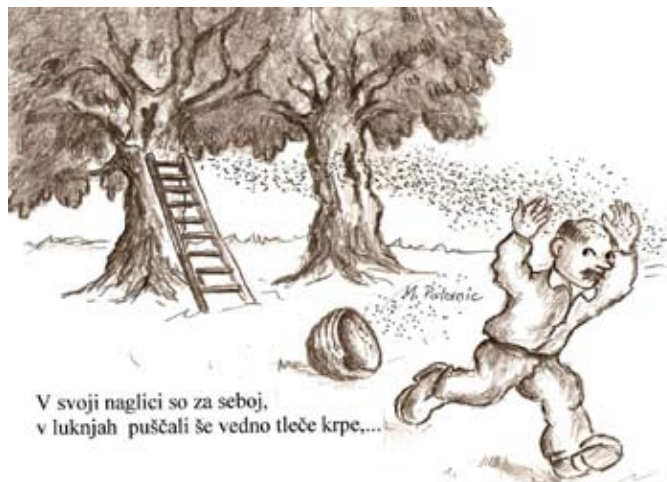
Milena Soršak

Da je v Turjaškem dvoru bila lipa, pripoveduje tudi drobna knjiga pod naslovom "Stare slovenske lipe", ki sta jo napisala avtorja Miran Sattler in France Stele. V zgodbi turjaške lipe pripovedujeta, kako je nekoč v šoli učiteljica vprašala Janezka, zakaj je Prešeren v Turjaški Rozamundi napisal hrast namesto lipa. Odgovor se je glasil nekako takole: "Najbrž zato, ker se pesnik ni spoznal na drevje ali pa je v senci pod kamnito mizo zvrnil dva deci preveč."

Kakorkoli že, v času nastajanja knjige sta pisca prerokovala lipi bližajoči se konec.

Lepe zgodbe se berejo v tej drobni knjižici!

Sam se spominjam lipe, ki je rasla med polji nedaleč od mojega doma. Mogočno deblo se je le nekaj sežnjev nad zemljo širilo v veliko razvejano krošnjo. Bila je stara, zelo stara, vendar pa za svojo starost še vedno lepo negovana lepotica. Po debelini debela, katerega premer je meril več kot poldrugi meter, bi se lahko njena starost cenila na petsto ali pa tudi več let. Nihče ni vedel, kdaj in kdo jo je zasadil. Mogoče je nekdo v davni preteklosti zasadil drevo z namenom, da bi nekoč potomcem nudilo počitek in senco. Mogoče pa, da bi se v hudih in težkih časih od drevesa učili vztrajnosti in kjubovanja.

V svoji naglici so za seboj,
v luknjah puščali še vedno tleče krpe....

Mimogrede naj omenim še lipi, ki sta stari in zgrbljeni s polomljenimi vejami samevali zunaj vasi - ob vaški cesti. V njuni bližini je v nebo molel svoje pohabljenе ostanke panonski vodnjak, ki je bil bogve koliko let že brez vsake kapljice vode in ki

ga že dolgo, dolgo ni nihče več uporabljal. Polomljeno in izkrivljeno leseno podporno ogrodje, z dolgim okroglim drogom, brez vedra in brez vrvi, pritrjenim v sredini z od rje razžrtim železnim klinom, je spominjalo na ptiča žerjava, stoječega na eni nogi.

Debla lip so bila polna trhlenih lukenj, v katerih so v poletnih mesecih našle zavetje in začasni dom pobegle čebelje družine. Posledica tega je bila, da so robovi le-teh bili ožgani od smodečih se krp, s katerimi so čebelarji poskušali iz njih skaditi matico, za njo pa še celotno čebeljo družino v iz koruznih ličkov spletene koše. V svoji naglici so za seboj v luknjah puščali še vedno tleče krpe, ki so potem še dolgo izžigale notranjost dreves.

Vendar se moram vrniti k stari lepotici.

Bila je bližje doma in meni bolj domača. Vsak dan sem moral mimo nje v šolo in na poti nazaj proti domu. Zmeraj je bila tam. Le njena senca se je v poletnih sončnih dnevih daljšala ali krajšala in bila zdaj na tej, zdaj na oni strani drevesa. Nekaj metrov od starke, prav na robu njive, pa se je bohotila in v nebo kipela mlada lipa, ki se je najbrže zasejala s semenom starega drevesa. V tistem času ji je moglo biti kakšnih dvajset ali pa še kaj več let. Imela je lepo gladko in negovano steblo. Kadar je cvetela

stara, je cvetela tudi mlada. Vendar smo pri nabiranju cvetja rajši splezali v prostorno krošnjo stare, kjer smo se na močnih vejah pučutili kakor v materinem naročju. Pri tem smo med seboj večkrat radovedno ugibali, kaj bi nam lahko staro drevo povedalo, kaj

vse je s svojimi čuti in slepimi očmi videlo in doživelo v svojem dolgem življenju.

Ugibali smo, ali so se mogoče nekoč v bližini lipe mudili nadležni Kruci? Ali je mogoče v mladih letih s svojimi čuti zaznala krdela Turkov, ki so na majhnih in hitrih konjih pustošili deželo. Zelo verjetno, tako smo ugibali, pa je bilo, da so pod njeno krošnjo trudni popotniki, ki so leta 1868. prihajali iz različnih slovenskih pokrajin v mestece Ljutomer (v toti Lotmerk) na prvi Slovenski Tabor (za nas Slovence dogodek zgodovinskega pomena) takrat v njeni senci našli počitek in inspiracijo.

Prihajale so nevihte, z njimi pa sivi in težki oblaki, ki so prinašali nalive, včasih pa tudi točo in slepilno svetlobo bliskov. Takrat je v krošnji stare lipe vršelo. Debele veje so šumele, se širile in upogibale na vse strani, da bi tako zaščitile mlado drevo pred divjanjem narave. Po starem razoranem deblu pa so pogosto v zemljo udarjale strele.

Nesreča je hotela, da so korenine mladega drevesa silile v kmetovo polje, kjer je bila prst za rast boljša in mehkejša.

Nekega dne se je pripeljal kmet na velikem kmečkem vozu, s sekiro in žago. Izpregel je konje in jih privezal v senco bližnjega grmovja, jih pokril s kocem, da bi jih zaščitil pred muhami in drugimi krvi željnimi insekti, potem je zavihal rokave, pljunil v roke in se polotil mlade lipe. Tedaj se je starka vznemirila. S strahom in žalostjo je zadrhtela prav v vrhove mogočnih vej. Lepo mlado in gladko steblo mladenke se je pod udarci sekire počasi nagnilo, kakor se nagne glavica umirajoče ptice, nato pa s treskom zgrmelo po tleh. V nekaj urah je

bilo deblo okleščeno in razžagano. S polnim vozom lesa se je kmet odpeljal proti domu. Čez nekaj tednov se je vrnil z lopato in krampom, izkopal štor s koreninami vred, potem pa preoral in prebranal polje.

Po tem dogodku se je spremenila tudi stara lepotica. V njeni krošnji je nastajalo več in več suhih vej, ki jih je veter lomil in kopičil okrog drevesa. V času cvetenja pa so, kakor zmeraj, v njenih vejah šumele čebele in težko obložene z medom ali s cvetnim prahom odletavale čez polja v svoje z voskom zadelane domove. Še zmeraj smo plezali v njeno krošnjo in nabirali dišeče cvetje, ki v zimskem času daje okusen čaj, ki baje pri odraslih moških, se ve z dodatkom domačega žganja, zdravi hude prehlade.

Pred nekaj leti, ob obisku v domovini, me je pot, kot vselej, za nekaj dni zanesla tudi v domači kraj in pri tem sem si zaželel srečanja s staro lipo. Tam, kjer se je nekoč širila pod nebo krošnja mogočne lepote, je bilo samo s koruzo poraslo polje. Nekakšna praznina je bila tam, praznina podobna čeljusti z izpadlim zobom.

V življenju, kakor tudi v naravi, so si stvari med seboj relativno podobne in primerljive. Tega sem se spomnil nekaj dni zatem, ko sva s starim prijateljem pod senčnikom sedela ob pivu in kavi. Pri sosednji mizi je bila skupina mladih ljudi, ki so se glasno pogovarjali. Nehote sem ujel njihovo govorjenje pomešano s tujimi besedami:... full dobro... full cool... in na misel mi je prišla mlada lipa, ki je s koreninami silila predaleč v kmetovo njivo.

Razkrivanje prikrite resnice

dr. France Habjan

V začetku marca 2009 je slovenska državna komisija za prikrita grobišča končno odkrila množično grobišče v rovu sv. Barbare v Hudi Jami pri Laškem. Omenjeno grobišče se nahaja v osrednjem rudarskem območju Slovenije, v katerem počivajo stotine človeških trupel ljudi, ki so bili zunajsodno na nečloveški način pokončani, in to po 9. maju 1945, to je po koncu 2. svetovne vojne. Rov sv. Barbare je dolg rudniški rov s številnimi jaški, ki je bil do odkritja zabarikadiran s številnimi pregradami in vhod vanj zabetoniran. To grobišče velja za eno največjih skrivnosti povojnih pobojev.

Delno odkritje rova je bilo za izkopavalce trupel nekaj grozljivega. Sam vodja raziskovalne odprave v rov je ob prvem pogledu na okostnjake zarjul in se ves objokan vrnil iz rova. Dejal je, da je videl nekaj nepopisnega, množico okostnjakov v najrazličnejših ležečih položajih v jaških, ob steni pa množico obuval. To je bila slika pretresljivega smrtnega trpljenja. Zaradi številnih pregrad rov še ni dostopen, zato se praktično še ne more ugotoviti število pobitih oseb in tudi ne, kdo so te žrtve. Maloštevilne priče vedo povedati, da so v glavnem domobranci, žene in otroci, pripeljani iz taborišč v Teharjah, morda tudi Hrvati. Ob tej tragediji pa je komisija za prikrita grobišča absolutno nemočna pri iskanju še živečih prič. Okoliščine povedo, da so pri teh strahotah sodelovale posebne partizanske enote KNOJa.

Do sedaj je komisija identificirala preko 600 grobišč širom Slovenije, od Gorice (Italija) do Maribora. Vsak dan odkrivajo

nova grobišča in ne bo konca, dokler oblast ne bo našla in izročila »tiste« dokumente iz arhivov, ki hranijo skrivne lokacije.

Velja pa poudariti, da se je z odkritjem Hude Jame pričel dvigati zastor, ki je zakrival revolucionarna nastopanja. Predsednik Zveze borcev Janez Stanovnik je zgrožen ob odprtju grobišča slovensko javnost tokrat z odkritostjo seznanil s tremi dejstvi, in sicer, 1.) da je sam vedel za poboje, 2.) da množičnih pobojev ne bi mogli izvršiti brez vednosti vrhovnega štaba pod Titovim vodstvom in zato je Tito odgovoren, in 3.) da je bil NOB tudi revolucija za vzpostavitev novega družbenega reda. S to izjavo pa slovenska polpretekla zgodovina dobiva precej drugačno vsebino, kot smo jo navajeni slišati. Kakorkoli že, odkritja grobišč, odkrite izjave nekdanjih revolucionarjev pa potrjujejo dejstvo, da je bila revolucija čas pravne nemoči.

Kdaj bodo vsa prikrita grobišča odkrita? Kdo ve! Z gotovostjo pa moremo reči samo eno, da nad Slovenijo leži že 64 let zgodovinska moralna obremenitev, ki hromi slovensko sproščenost in čas je, da se je razbremenimo. Napočil je čas, da si Slovenci vzamemo čas za razmislek in se odločimo, da se čas nasilnosti ne sme več vrniti. Čutiti je, da je želja po preraščanju preteklosti vedno bolj živa med slovenskimi ljudmi. S priznanjem in obžalovanjem krivde se bo spustil s slovenskega obraza temni pajčolan, ki že leta preprečuje sproščen pogled do sočloveka – Slovenca. Ko bomo Slovenci dosegli to stopnjo moralne zrelosti, bo »Moja Slovenija« postala za nas vse »Sproščena Slovenija«.

Nove knjige

Cvetka Kocjančič

Ted Kramolc: Sol v grlu

Pri založbi Nova revija v Ljubljani je konec lanskega leta izšel novi roman izpod peresa kanadskega slovenskega pisatelja Teda Kramolca z naslovom Sol v grlu. Roman, ki obsega 370 strani, se časovno nanaša na prva leta po drugi svetovni vojni, dogaja pa se v Kanadi, ki je postala zatočišče številnih priseljencev, po vojni pa tudi vojnih beguncev. Pisanje v romanu je večplastno in za povprečnega bralca dokaj komplicirano, kajti v knjigi ne gre samo za ljubezenske avanture glavnega junaka, pač pa za njegovo razrvano življenje, ki je posledica izgubljene mladosti, za katero je bil zaradi vojne prikrajšan.

Centralna tema romana so prevarane obljube, prevarana ljubezen, ki se junaku prikazuje kot prebliski, ki mu omogočajo srečne trenutke v sedanosti, brez predpostavljenih norm in brez grozljivih spominov iz vojnih časov, še zlasti iz avstrijskega taborišča. Ti spomini, ki junaku povzročajo nenehno vračanje v razmere v begunskem taborišču, kjer so pribežniki živeli življenje, ki ni bilo človeka vredno, izdani, prevarani, v nenehnem strahu, v nadčloveškem prizadevanju za svoje golo preživetje v nemogočih razmerah, razseljene osebe, ki se jih je vsakdo izogibal, kot ciganov...

Kanada, obljubljeni dežela, ki je Karla sprejela, je drugačna, kot si jo je predstavljal. Kramolc izpostavi celo vrsto problemov, ki jim je Karel v Kanadi izpostavljen in ki so v neskladju z njegovim razumom, pa povprečnemu Kanadčanu ne delajo preglavic. Kramolc jih je izpostavil z dokaj banalnimi izrazi, da bi podkrepil svojo zaskrbljenost zaradi korupcije in nemoralnih človeških odnosov, ki močno izstopajo iz opisov preprostega, monotonega vsakdanjega kanadskega življenja. Na ta način je neusiljivo prikazano avtorjevo prizadevanje za pravičnejše, čistejše odnose med ljudmi.

V romanu se prepletata realizem in metaforika, tako da ju je včasih kar težko razločevati. V tem smislu bi lahko razumeli tri različne ljubice, s katerimi se junak romana zaplete v ljubezensko razmerje. Tako, kot noben človek ne more živeti brez ljubezni, Karel ne more živeti brez ženske: s srcem se noro zaljubi v žensko, ki ni vredna njegove ljubezni, a se ji kljub razočaranju ne more odpovedati; razum ga povezuje z bolj umirjeno, bolj razumno, preudarno žensko, ki ji ni mogel ostati zvest; resignacija, da je lepa, čista, poštena ljubezen nedosegljiva, pa ga pahne v objem lahkoživke. Tudi to ni življenje zanj, zato se umakne na zahodni del Kanade. Med dolgo, monotono vožnjo proti zahodu, proti vetru, ga tako mučijo spomini, da se mu omegli um. Opomore se in nadaljuje, pri tem pa se sprašuje, kje je tisti "tam", kjer bo lahko pozabil na vse, kar ga teži.

Irma Ožbalt: Anka

Pri Mohorjevi družbi v Celju je v zbirki Slovenske večernice lani novembra izšla novela Anka, ki jo je napisala kanadsko-slovenska pisateljica Irma Ožbalt.

Njena zgodba je bolj preprosta in bolj izrazito avtobiografska, čeprav je pisana v tretji osebi. Tudi njej se vse pogosteje javljajo spomini na preteklost in jo silijo k pisanju, da bi zabeležila bodočim rodovom v spomin in opomin delček polpretekle slovenske zgodovine v drugačni luči, kot se je včasih v Sloveniji pisalo o medvojnih dogodkih, toda brez obsojanja, z veliko mero razumevanja in odpuščanja za gorje, ki ga je morala prestati.

Njeno mladost je zagrenila druga svetovna vojna. Njen oče se je pred vojno za delom preselil v Savinjsko dolino in ko so okoli velike noči prihrumeli Nemci in to slovensko ozemlje proglasili za svoje, so jo starši, da bi jo zavarovali pred okupatorjem, ki je bil še bolj krut kot Italijani, poslali v Zavod šolskih sester v Ljubljano, da bi tam nadaljevala šolanje. Na klasični gimnaziji v Ljubljani je tisti čas že študiral njen brat, dokler niso univerzo zaprli, potem se je preselil k teti. Očeta in mamo so Nemci kmalu zatem odselili v Slavonsko Požego.

Iz maščevanja zaradi partizanskega napada so Italijani zaprli vse moške od šestnajstega do petdesetega leta. Ankinega brata Marjana je rešil domobranski kurat,

v zameno pa se je moral pridružiti domobrancem. Z množico beguncev se je tik pred koncem vojne umaknil na Koroško, da bi ubežal pred negotovo prihodnostjo, saj se je zavedal, da bo v novem režimu za vedno ožigosan, čeprav ni nikomur nič hudega storil. Bil je med tistimi nesrečniki, ki so jih Angleži iz Avstrije vrnil in za katerega se še danes ne ve, v katerem množičnem grobišču je bil umorjen.

Zaradi stigme njegovega domobranstva je bila ožigosana tudi vsa njegova družina, posebno sestra, ki so jo izključili iz učiteljsčca, a ji je potem le nekako po zaslugi dobre ravnateljice Dore uspelo presedlati na bežigrasjsko gimnazijo in potem nadaljevati študij slavistike in germanistike. Svoji izobrazbi primerne službe v Sloveniji ni mogla dobiti zaradi te svoje ožigosanosti ali moralne neoporečnosti, kot so temu tiste čase rekli. Dodelili so ji službo učiteljice na neki podeželski šoli in pozneje je po prizadevanju nekoliko bolj usmiljenega šolskega nadzornika dobila službo knjižničarke na univerzi. Za službo profesorice pa po mnenju takratne družbe ni bila primerna, čeprav je v povojnih letih močno primanjkovalo slavistov in germanistov.

Umaknila se je v svet, tako kot mnogo drugih, z grenkimi spomini na domovino.

Is this folklore?

The expressive development of North American-Slovenian ‘folklore’
through dance and costuming

Slovenian emigrants left their motherland to create new lives for themselves and their families in various parts of the world. It was not only hard to leave their homes and family circles, but also to lose the pulse of their language, traditions and way of living. Many of these emigrants brought with them their love of music, dance and song as became evident in the establishment of various bands, dance groups, choirs and organizations, which banded people of similar interests together. Most importantly, the establishment of churches and clubs also allowed for people of Slovenian ancestry to continue what they believed was important to them ethnically and psychologically.

Through time, “folklore” groups slowly became established, all of which focused on attracting new generations of children to something that was deemed truly Slovenian. The modeling of this type of organization was loosely based on similar groups that existed throughout Slovenia, banding together village students, and even university students in large city centers. Many of these groups were branches of existing Slovenian language schools or drama groups.

The idea of what folklore was and is evolved through the thoughts of various participants – the instructors, the members, the parents and most importantly, the general public. Unfortunately, the newly established groups did not necessarily have mentorship that guided them to what our ancestors created as a musical and dance history. Instead the thoughts of the mentors molded folklore into a stage-drama production, something

that resembled a theatrical arrangement of various degrees. Groups based their styles on two different avenues – the Cleveland style and the style of Toronto/Southern Ontario. Various instructors helped create these styles with a base focused on wearing a so-called ‘traditional costume’ and performing to the musical accompaniment of an accordion.

Ironically, however, many people residing in North America had, indeed, participated in groups while still in Slovenia. Through speaking with some of these individuals, it was truly disheartening to hear that they were shunned and their grass-roots knowledge was considered to be ‘farmer’ style, nothing that truly could encapture anything that is Slovenian by nature. I, personally, can account for four of the individuals who helped me broaden my knowledge of traditional dancing alone and I would like to thank them here for their knowledge and true compassion. These individuals were part of folklore groups and participated in the unique form of the regions they were from. They lived folklore in its simplest and truest forms.

With the evolution of folklore groups came many problems, such as costuming, music and types of dances shown. Only until the last twenty years, very little written literature was easily accessed, or at least written in a way that people could easily understand. All teachers began a unique stylized version of what Slovenian dance could be. There have been very few exceptions to this however. A folklore group under the ‘Večerni Zvon’ club did indeed

perform traditional dances, which were still alive and known in that part of Slovenia. The idea of rural, regional distinctions was not welcomed at first. It had been thought that there should be one costume, one type of dance and one dialect that could link the entire Slovenian populace together. This was the way of thinking, especially so no one would be ostracized. Everyone would fall under the umbrella of stylized dances, songs, music and costuming.

For the most part, younger generations have brought their energy and enthusiasm to all dance groups, and have wanted to make sure that what they represented was just as energetic. They did not care or

*KUD Študent - Maribor
Prekmurski kostum*

truthfully know anything about Slovenia's past. Competition amongst groups between Slovenian communities as well as with other nationalities was always evident. It brought out a sense of healthy awareness. But unfortunately, it also was a catalyst for our Slovenian communities trying to display that they were quite different from other nationalities and amongst themselves. Creating dances that were more stage

appealing to the public made a form of dance that was truly non-authentic, having absolutely nothing to do with any type of grass-roots culture.

The term of STYLIZED dancing as opposed to folklore dancing is still quite evident in groups that exist. Part of this emergence and sustainability is the sheer attraction to something different, something that sets each group apart from each other, from other nationalities, and even from the various age groups within the same group itself.

Models of what it is to be Slovenian folklore-wise were few and found within the borders of Slovenia, then in Yugoslavia. Not many individuals were readily accessible or willing to travel to 'set things straight'. Nor were these individuals necessarily respected since a tradition of the type of dance was already ingrained into our communities. Popular polka bands became the role models for what people thought truly encapsulated what folklore was all about. This created many problems and the situation the state of folklore is in. Some of these bands performed in what was considered a true Slovenian costume. Pictures of folklore groups performing their traditional dances were considered rural, and not something that should necessarily be modeled in North America. The dress codes of these polka bands became the normal dress code for dance groups in Canada and the USA. Ultimately this costume continued to change, became distorted and ultimately, an indecent interpretation became embedded into what folklore truly was. Materials were simplified, as were the techniques of how to create costumes. Amateur sewers tried to copy garment artifacts but they themselves did not necessarily have the knowledge of

what they were truly creating.

Ironically, through time, dancing to the music of these polka bands became the only distinction of what true Slovenian folklore was and is. Traditional dances, even though still remembered by some older individuals, were not considered chic or important. However, eventually certain groups did give into the pressure of creating different

*AFS France Marolt - Ljubljana
savinjski kostum*

costumes from various regions of Slovenia, to cater to general clubs or groups of people, who asked why 'Gorenjska' was displayed - trust me, it was not truly Gorenjska - and not their own regions. As a result, reproductions of various costumes, usually from the regions of Prekmurje and Bela Krajina were added. With these creations also came the problem of how to depict something 'different' in music and dance. Ironically, this is when folklore became researched to some degree. It was common to have music now that featured instruments other than an accordion playing an Avsenik arrangement.

Many groups embarked on asking themselves what folklore truly is for

Slovenians. The idea of a fast dance to the accompaniment of one of Avsenik or Slak's melodies was the choice, but is far from the truth. Consultants from Slovenia have indeed helped mold many groups in southern Ontario. Costuming for the most part has been dramatically altered with important information becoming increasingly available.

For all these reasons, as well as the support of immigrant parents and grandparents, who studied and knew traditional dance and song, I embarked many years ago, on starting a young group that focused on folklore. This folklore would encompass not only dancing, but also singing and live music. This road has not been easy since the youth have always considered true folklore boring. However one must ask oneself the main question 'does my interpretation of folklore have anything to do with being Slovenian?' 'What are we promoting to the general Canadian/American public?' 'Dances have become an artistic or acrobatic version of something that did not truly exist or exists in Slovenia.

Costuming has become almost disgusting in some examples with the poor quality of the garment losing any sense of grandeur and styling. Many times these costumes are worn during the serving of a meal and beverages at banquets, showing poor sterile imitations of an interpretation of a photograph. I believe that before embarking on any new venture, those who organize these new acquisitions must truly question what it is they are creating and where to get information. The internet is a great place but also the worst place to research folklore and folk costumes. All too many poor examples exist on the internet, in publications and in photographs. Just because something exists on the internet

*AFS Ozara - Kranj
gorenjski kostum*

does not mean it is correct! I propose that in using the internet as a teaching tool, first start with the mentors and anyone interested and band together via email and websites to help foster a sense of traditional culture. The creation of a Slovenian folklore web site is something that the Ministry of Culture and I are actually investigating at this moment.

It is rewarding to see young children learn something that their grandparents have told them, and then perform it. This dance, song or tradition might not be something extravagant, but, in its truest form, it is something that these family members are proud of. This is the very soul and heart of what Slovenian folklore and culture is all about. I have been fortunate to help mold an adult group as well. If anyone wants to see pride, this is the group to actually watch. The members do not necessarily want something 'fast', but something they can make their own and truly reflect their roots, their pride.

Even though this article can be read as a critique it is not meant as so. I would like to applaud all instructors for their dedication to something unique that has brought Slovenians together. However, I

would also caution these individuals to truly question what they are trying to emulate. If FOLKLORE is what you are after, then much work needs to be done. If STYLIZED dancing is what you are after, do not use any type of what you may think is traditional costuming with this. These two elements do not fit together whatsoever. Professor Mirko Ramovš has always mentioned that there is a unique out of touch form of folklore that exists in various parts of the world, especially in Canada and the US. If this is sufficient for a community, then continue to perform this way, stressing that it is not truly Slovenian, but most importantly, it should be performed in everyday attire or at least in some type of modern costuming from a period of time after the second World War – for instance, the dirndl for women.

Groups focused on traditional forms exist and prosper from the very young to veteran groups, who come together just to have fun. On the opposite spectrum, groups exist, who perform whatever is created by the instructors – a showpiece to whirl around and foster some type of entertainment. Few groups exist, who truly fall in between these. I know that I have tried in over twenty-five years to capture the pulse of traditional folklore. It has not been easy, and has always been the centre of criticism, but to me, this pulse is what I have tried to ingrain in the members of the folklore group. Let us work together to display a living museum of where we are from and who we are.

David Antolin
svetovalec za slovensko folkloro v Kanadi
in ZDA
email: slovfolk@yahoo.ca

Slovenski kmetje v St. Catharinesu

Branka Kukovica

Deževno aprilsko dopoldne se mi je zdelo primerno, da obiščem nekaj slovenskih farmarjev.

Jože in Marija Viscek sta me dobrodušno povabila, naj vstopim in prijetna kuhinja s pogrnjeno mizo je kar vabila k pogovoru. S ponosom je Jože povedal, da sta z Marijo prišla v Kanado leta 1958. Kot veliko slovenskih priseljencev v tistih časih, sta si tudi Visckova začela ustvarjati dom na kmetiji. Z Jožetovim bratom Ladotom in njegovo ženo Marijo so skupaj kupili vinograd. Dolga leta sta si obe družini delili delo, izdatke kmetovanja in v jeseni sadove njihovega truda. Čeprav družini že nekaj let gospodarita samostojno, jih še vedno močno povezuje njihovo trdno prijateljstvo.

Dohodek od vinograda ni bil zadosten, zato se je Jože zaposlil tudi v tovarni avtomobilov, Marija pa je doma vzgajala družino in gospodinjala. «Začeli smo z nič in čeprav smo živeli skromno, nismo bili lačni,» pove Marija. Večino dela v vinogradu so opravljali sami, saj jim je le tako nekaj ostalo in so lahko napredovali. Ko sta oče in mati skrbno obdelovala vinograd, je bila mati narava varuška njune družine. Sinova sta od malega pomagala pri delu. Od staršev sta podedovala ljubezen do zemlje in trte in to ljubezen sta ohranila do današnjega dne. Oba sinova se delno ukvarjata z vinogradništvom.

Jožetove sklenjene roke na mizi same povedo zgodbo o mnogih letih trdnega dela. «Danes ljudje nimajo več tiste volje do težkega dela na zemlji,» pravi Jože. »Tokrat

smo pač delali, ker nismo imeli izbire.« Menita, da je bilo takrat lažje. Gorivo je bilo veliko cenejše in tudi konkurenca s sadjem ni bila tako velika. Pa tudi neurij in toče ni bilo, kot zadnja leta,» doda Marija.

Oba se strinjata, da so se časi zelo spremenili. Zdravje jima zaenkrat še kar služi in mislita, da so ju vsa tista delovna leta v vinogradu utrdila. Na vprašanje ali bi se ponovno odločila za enako življenjsko pot, oba brez premisleka odgovorita, da bi. Četudi je bil začetek težak, za kosilo 'zmešnjava' in kislo zelje, menita, da je njuna družina bolj tesna in trdnih delovnih navad. Že samo to je dovolj veliko plačilo za njun trud.

Oba, Jože in Marija, sta me pospremila do vrat in nasmeh na njunem obrazu mi je povedal, da jima je bilo prijetno obujati spomine. Tudi meni je bilo prijetno v njuni družbi in hvaležna sem, da sta delila svoje spomine z menoj.

V St. Catharinesu je kar nekaj slovenskih družin, ki so pognale svoje korenine v drevesnih nasadih in vinogradih. Pravijo, da je ta del zemlje ob jezeru zelo ploden in tudi podnebje je ugodno za rast sadja.

Na poti domov sem samo malo zavila s poti in se znašla na dvorišču Oresarjevih. Anica me je vljudno povabila v kuhinjo, kjer je bil na mizi pogrnjen kvačkan bel prtček s krožnikom sadja. Bel prtček na sredi mize in takoj se počutiš domače. Pogovor naju je kmalu pripeljal do enega največjih razlogov, da so danes Oresarjevi na kmetiji, in to je družina.

«Skozi kuhinjsko okno sem jih videla, ko so stopili iz šolskega avtobusa,« pravi Anica. »Po obrazu sem videla, kakšne volje so in kakšen dan so imeli.« Z možem sva želela, da najini otroci odraščajo na svežem zraku, obdani z naravo in stran od morebitnih slabih izkušenj. Vinograd in manjši sadovnjak pa sta z Jožetom obdelovala po njegovi službi v tovarni in za konec tedna. Hiša na četrti aveniji je postala trden dom in sinovi se s ponosom vračajo pod rodni krov.

Po prijetnem klepetu z gospodinjo sem se podala na vrt za hišo. Tam je Jožko pospravljaj kup našaganih drv in čeprav je že v tistih lepih letih upokojitve, ne kaže nobenih znakov upočasnitve. Pravi, da je delo dobro in te krepí. Povprašam ga, kateri čas v letu mu prinese največ užitka ob pogledu na vinograd. »Ko je vse potrgano in čisto, v jeseni,« pravi brez pomisleka in se nasmehne. Kot vsi kmetje vedo, ima mati narava svoje muhe. Ni važno, kako lepo zgleda letina, dokler ni 'pod streho', nikoli ne veš, kaj še bo. Ena toča ali neurje, pa je ves trud zaman.

Malo se pošaliva, zahvalim se mu za prijeten klepet in se z nasmehom na obrazu poslovim. Od deževnega jutra se je dan spremenil v sončno popoldne in čudovit pomladni dan. Sonce je bilo še visoko in čas večerje je bil še daleč, pa sem se mimogrede oglasila še pri Gacnikovih, ki živijo malo naprej, za ovinkom ob isti cesti. Slavka me pozdravi z nasmehom in mi ponudi copate, da mi ne bo hladno. To je vljudnost, ki je danes ne doživiš več pogosto. Za mizo je Lojze bral časopis, Slavka pa je uživala pri skodelici popoldanske kave. Oba

upokojena in s svojo kmetijo v najemu, si lahko privoščita pomladno popoldne v hiši. Pa ni bilo tako leta nazaj, ko sta kmetijo obdelovala največ sama in s pomočjo dveh sinov. Del njune kmetije je sadno drevje, del pa vinograd. »Že 37 let smo na farmi,« pove Slavka in doda, da je bil njihov prvi dom v mestu. Obema je bilo pomembno, da njuna družina odraste na podeželju in se nauči dela. Čeprav sta sinova pomagala pri delu, ju Lojze in Slavka nista vzpodbujala, da bi nadaljevala s kmetovanjem. Menita, da kmetijstvo, na žalost, te čase nima preveč svetle prihodnosti. Lojze se z mislimi vrne tam na začetek, ko je bil poleg dela na kmetiji zaposlen tudi v tovarni avtomobilov. Težkega dela je bil vaju, saj je pred tem delal tudi v rudniku. Lepo obdelana kmetija s pokošeno travo in na roko okopana drevesa so bila njun standard in ponos.

Lojze meni, da je danes za preživetje kmetov zelo pomembna velikost kmetije. »Ali imaš veliko ali pa nič.« Četudi ima naše območje plodno zemljo, imajo kmetje vse več težav z uspešnim poslovanjem. Konkurenca z uvoženim sadjem, visoki izdatki kmetovanja in nova pravila glede uporabe kemikalij po njegovem mnenju močno vplivajo na vse več 'umirajočih' kmetij.

Tudi njuni spomini na preteklost privabijo nasmeh na lica. S ponosom mi Slavka pokaže slike vnukov in čutim, da je v njenem srcu občutek miru in sreče.

Med kratko vožnjo do doma mi misli poletijo v moj rojstni dom in malo vas pri Novem mestu. Rojena in odrasla na kmetiji, vem, da dela na zemlji nikoli ne

zmanjka. Istočasno pa te življenje nauči spoštovanja do narave, njenih sadov in neizmerne ljubezni staršev. Tudi moj sedanji dom v St.Catharinesu je tesno povezan s sadovnjakom in vrtom. Ta način življenja ti zaide pod kožo. Prijateljica Darline Anderson, rojena Kralj, ima o svojem otroštvu v Jordanu same lepe spomine. Rojena na kanadski zemlji slovenskima staršema pravi, da svoje mladosti na kmetiji ne bi zamenjala za nič na svetu. Poročena in

mati treh mlajših otrok je najprej poizkusila z domom v mestu, a so jo globoke korenine pritegnile nazaj na podeželje. Prepričana je, da bodo tudi njeni otroci vzljubili naravo in živali ter morda začutili tisto, kar je Darline pritegnilo nazaj med kmetije.

Naj bo spomladi, ko cvetijo breskve, ali jeseni, ko so trte bogato obložene z grozdem, vedno lahko opaziš pravo lepoto narave in zadovoljstvo na kmetovem obrazu.

s. Teodozija Judnič

s. Teodozija Judnič

P o h u d i boleznj je 19. marca, na praznik sv. Jožefa, odšla v večnost častita s. Teodozija Judnič. Po poklicu je bila medicinska sestra. V red Marijinih sester je vstopila v rani mladosti z željo, da bi tako mogla še bolj služiti bolnim in pomoči potrebnim. V Toronto je prišla že leta 1964, a je bila kmalu premeščena v Montreal. Ko se je po nekaj letih vrnila, je njena redovna skupnost v lastni hiši kmalu poskrbela za organizirano otroško varstvo. Z vsem srcem se je posvetila otrokom in jih vzgajala v katoliškem duhu. Prenekaterim je tako že v zgodnji mladosti vcepila ljubezen do Marije in Jezusa, pa tudi slovenska beseda jim je postala pogovorni jezik, za kar so ji mnoge slovenske družine iz srca hvaležne. Veliko svojega časa je posvetila slovenskim

ostarelim bolnikom in jih negovala tudi na domu. Bila je med pobudniki za ustanovitev slovenskega starostnega doma in se po njegovem odprtju tam redno zaposlila. Službo bolniške sestre je opravljala, dokler so ji telesne moči to omogočale. Ljubila je rože in leto za letom poskrbela, da je bila greda pred cerkvijo Marije Brezmadežne, občudovana od faranov in vseh mimoidočih, vedno poraščena s sezonskim cvetjem.

Zadnje mesece svojega življenja je bila veliko preizkušana, a je vse trpljenje vdano prenašala in ga darovala za dobre namene.

Slovinci, mladi in stari, smo se od pokojne s. Teodozije spoštljivo poslovili, ko je ležala v domači cerkvi. Njeno truplo je bilo položeno k zemeljskemu počitku v torek, 24. marca na Assumption Cemetery, kjer že počiva č. sestra Miranda. Hvaležni smo ji za vsa njena dobra dela v slovenski skupnosti.

Milena Soršak

Dom Lipa - Walk-a-thon

Označite si na kalendar 31. maj, ko dom lipa organizira Pohod ljubezni ali Walk-a-thon. Ta pohod je vedno dobro obiskan in hkrati zabavni dogodek, ki zbere sredstva za potrebe slovenskega doma Lipa. Kot vsa pretekla leta, bo tudi letos Slovensko letovišče gostilo pohod. Vabimo od najmlajših do najstarejših, da se udeležite pohoda ali sponzorirate tiste, ki bodo hodili. Sponzorski formularji so na razpolago v domu Lipa, v obeh slovenskih bankah in v obeh slovenskih cerkvah ter pri članih odbora.

Hrana, pijača in razvedrilo bo pripravljeno za vse udeležence pohoda. Naj bo to leto rekordno leto v udeležbi in po zbranih finančnih sredstvih. Naj vaše srce zapleše ob dobrodelni akciji in "Let your feet feel the beat"!

Za več informacij in podrobnosti pokličite Margaret - Dom Lipa, telefon 416-621-3820. Nasvidenje zadnje nedelje v maju na Slovenskem letovišču.

Novice

Velika noč v Sloveniji – Velikonočne tradicije, ki so se pred osamosvojitvijo Slovenije ohranjale le v cerkvah in po katoliških domovih, so danes v Sloveniji aktualne tudi v javnem življenju. V predvelikonočnih dneh so bile organizirane razne delavnice, razstave velikonočnih izdelkov in tekmovanja. Rotari klub v Ljubljani je imel 8. tradicionalno dobrodelno akcijo Velikonočna sreča 2009, v kateri so pobarvali nad 1000 velikonočnih pirhov in jih delili na ljubljanski tržnici in v centru Interspar Vič, zbrane prostovoljne prispevke pa so namenili mladim iz stanovanjske skupine Črnuška gmajna.

V Frančiškanskem samostanu na Sveti gori so organizirali razstavo velikonočnih pirhov. V dvorani mestne občine Nova Gorica je bila razstava jedi, značilnih za praznični velikonočni čas. Študentska organizacija Univerze na Primorskem je v Kopru za otroke študentskih družin priredila velikonočno delavnico. Za večino etnoloških prireditev na temo velikonočnih praznikov so poskrbela turistična društva. Na Gorenjskem

je še posebej izstopal Škofjeloški pasijon, ki je bil v postnem in velikonočnem času po devetih letih ponovno na ogled.

Festival Ljubljana – Letošnji ljubljanski festival bodo 6. julija odprli z baletom na glasbo legendarnih Pink Floydov v izvedbi milanske Scale, zaključili pa ga bodo 27. avgusta z moskovskim Bolšoj teatrom in novo postavitvijo Jevgenija Onjegina Čajkovskega. Na festivalu se bo zvrstilo okoli 80 dogodkov, v katerih se bo predstavilo skupaj 2500 nastopajočih iz 20 držav. Stroški tega festivala bodo znašali okoli dva milijona evrov. Največja pokrovitelja sta Telekom Slovenije in Mobitel.

Avtomat za prodajo svežega mleka - Podjetje Kamit in kmetija Miss sta v Medvodah pred kratkim postavila prvi avtomat za prodajo svežega mleka v Sloveniji. Gre za avtomatiziran točilnik za mleko, v katerem je sveže, nepredelano in higiensko neoporečno kravje mleko ohlajeno na štiri stopinje Celzija. Mleko menjajo vsak dan. Pričakujejo,

da bodo na dan prodali po 200 litrov mleka.

Film o Kočevarjih - Pred kratkim je bila v Kočevju premiera dokumentarnega filma Pozabljeni otok, ki govori o kočevskih Nemcih – Kočevarjih. Kočevarji so bili najstarejša narodnostna skupina, ki je na Kočevskem živela 600 let in se je leta 1941 razselila po vsem svetu; njihovo kulturo je odnesel tok zgodovine, preko jezikovnega otočka kočevarščine, ki so jo stare kočevarske družine ohranjale, pa še danes raziskujejo staro nemščino.

Slovenski FBI – Po napovedih slovenskega premiera Boruta Pahorja in ministrice za notranje zadeve Katarine Kresal bo projekt nacionalnega preiskovalnega urada predvidoma začel delovati s 1. januarjem 2010. Nacionalni preiskovalni urad (NPU) naj bi bil še posebej osredotočen na bolj organiziran in bolj učinkovit progon gospodarskega kriminala in korupcije. Urad bo prostorsko ločen od policije, deloval pa bo v sklopu policijskega sistema. Zaposloval naj bi 70 do 80 strokovnjakov.

Nova letala Adria Airways – Uprava letalske družbe Adria Airways je v začetku aprila podpisala pogodbo o nameri za nakup letala airbus 319 v vrednosti 45 milijonov dolarjev. Do leta 2013 nameravajo obstoječo floto airbus 320 nadomestiti z novimi sodobnimi letali tipa airbus 319. Floto letal Canada Air je Adria Airways že posodobila s štirimi novimi letali tipa CRJ 900.

Preventiva zdravja - Letošnji svetovni dan zdravja poteka pod sloganom Zaščitimo

življenja. Posvečen je varnosti zdravstvenih ustanov in pripravljenosti zdravstvenih delavcev, da ustrezno oskrbijo bolnike in poškodovance ob izrednem dogodku. Dr. Marijan Ivanuša, vodja slovenske pisarne Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), je za tisk povedal, kako pomembno je protipotresna gradnja zdravstvenih objektov, ki 80 do 90 odstotno zaščitijo objekte in omogoča delovanje v krizni situaciji. Opozoril je tudi na problem alkoholizma v Sloveniji, na vpliv socialne ogroženosti na zdravje, pa na vročinske valove in večjo razširjenost klopa. Povedal je tudi, da se je v Sloveniji drastično znižalo kajenje.

Koncert Madonne v Ljubljani - Organizator Lupa Promotion zagotavlja, da koncert Madonne 20. avgusta v Stožicah v Ljubljani bo, in to ne glede na število prodanih vstopnic. Pričakujejo, da bo to največji koncert v Sloveniji do sedaj. Do zdaj imajo prodanih okoli 20.000 kart in opazovalci menijo, da bo organizatorjem nemogoče prodati 60.000 vstopnic in napolniti koncertni prostor v Stožicah. Mednarodni Madonnin organizator koncertov v Evropi je družba Live Nation. Ti, glede na rezervirane datume koncertov, najamejo regionalnega partnerja, v primeru Ljubljane je to hrvaško podjetje Lupa Promotion.

Živila iz evropskega ukrepa pomoči – Slovenija bo tudi letos, že četrtič, razdeljevala osnovna živila iz evropskega ukrepa pomoči v hrani za najbolj ogrožene osebe v EU. Med humanitarnimi organizacijami sta bila za razdeljevanje te pomoči na razpisu izbrana Rdeči križ Slovenije in slovenska Karitas.

Zvesti navijači

Robi Frankovič, C.M.A., B.Com.

V poznem oktobru, ko sem obiskal Slovenijo, me je prijatelj povabil na ogled hokejske tekme v Salzburgu med moštvoma Red Bulls Salzburg in HDD Tilia Olimpija, Ljubljana. Malo sem okleval, kajti celo mladost sem igral in gledal konkurenčen hokej, tako da mi gledanje hokeja ni bilo več tako zanimivo. Poleg tega pa priznam, da sem po obiskovanju tekem Toronto Maple Leafs izgubil zanimanje za NHL zaradi pasivnega ozračja na ledu in tudi med navijači. Na koncu sem se vseeno odločil navijati za klub, katerega navijač je bil tudi moj oče Janez pred petintridesetimi leti v njegovi nekdanji domovini.

S kombijem smo se odpravili na triurno pot od Ljubljane do Salzburga. Pot je potekala brez problemov in tudi na meji se nam ni bilo treba ustaviti, kajti Slovenija je od avgusta 2007 v schengenskem območju in Slovencem na meji z Italijo, Avstrijo in Madžarsko ni več potrebno pokazati dokumentov. Na poti smo se dvakrat ustavili za nekaj minut in takrat sem prvič slišal nekatere enostavne in zame smešne navijaške pesmi. Med njimi se je znašla tudi kakšna taka, ki ni primerna za objavo v članku. Ko smo se peljali skozi Jesenice, ki so za navijače Olimpije rahlo "osovraženo" mesto, je bilo veliko šal na račun "plavžarjev" (tako v pogovornem jeziku rečejo igralcem Jesenic).

Na tekmo v Salzburgu so čakali tudi drugi navijači iz Ljubljane. Bilo nas je malo, ampak smo vseeno z navijanjem preglasili domače navijače. Tekma je bila dobro odigrana – med igralci je bilo tudi

nekaj Kanadčanov. Na koncu smo se veselili zmage po streljanju kazenskih strelav.

Liga, v kateri igrajo, se imenuje EBEL (Erste Bank Eishockey Liga). V njej nastopa 10 klubov, od tega 7 avstrijskih, 2 slovenska in 1 madžarski. Slovenska kluba sta iz finančnega vidika v podrejenem položaju. Pravijo, da imata Olimpija in Jesenice okoli 2 milijona evrov (3.2 milijona \$CAD) proračuna, najbogatejši klub Salzburg pa 7.5 milijonov evrov (12 milijonov \$CAD). Glavni sponzor kluba iz Salzburga je svetovno znani proizvajalec energijske pijače Red Bull, ki je tudi lastnik kluba. Samo za primer naj navedem, da ima Toronto Maple Leafs 47.5 milijonov evrov letnega proračuna (76 milijonov \$ CAD). V ligi EBEL se igra boljši hokej kot je univerzitetni tukaj v Kanadi – primerljiv je z nižjo ligo v Severni Ameriki.

Nekaj tednov kasneje smo se zopet odpravili na gostovanje, tokrat v Beljak. Tja smo odšli v organizaciji Olimpija Fan Cluba z avtobusom in zopet smo šli navijati proti drugemu "jodlarskemu" klubu. Na tekmi je bilo fenomenalno vzdušje, ker je bila dvorana polna in pri Beljačanih sem opazil tudi nekaj tako imenovanih "Ultras" navijačev. Navijanje z obeh strani je bilo glasno, vmes pa so se pojavile tudi nekatere ne ravno etične opazke, ki so razgrele navijače z obeh strani. Na koncu smo izgubili v podaljških, ampak vseeno so navijači imeli pripravljeno pesem, ki tudi ni primerna, da jo v tem članku citiram. Po tekmi je bilo nekaj razgretih navijačev, a do kakega resnega incidenta ni prišlo.

Dva tedna pozneje je vsa Slovenija čakala na debri med Olimpijo in Jesenicami v hali Tivoli v Ljubljani. Halo Tivoli sem spoznal že pred desetimi leti, ko sem tam nekaj tednov igral hokej z mladimi hokejisti. Igral sem tudi na Bledu in v Mariboru, pred tem pa sem igral za University of Toronto Varsity. Vstopnice so bile razprodane že veliko pred tekmo in policisti so bili v pripravljenosti za odpravljanje morebitnih nevshečnosti. Meni kot kanadskemu Slovencu je resnično vseeno, iz katerega kraja kdo prihaja, zato sem bil začuden, kako veliko je rivalstvo med navijači v Sloveniji. Hala je bila polna do zadnjega kotička in navijači so začeli navijati še preden se je tekma začela. Na eni strani hale (približno 20 odstotkov gledalcev) so bili v rdečih dresih in z rdečimi šali navijači "plavžarjev". Nekdo izmed njih je med ogrevanjem vrgel na led gorečo baklo, kar ni bilo všeč domačim, ljubljanskim navijačem. V kotu so Green Dragons (Ultras navijači Olimpije) posvečali večjo pozornost glasnosti petja kot pa tekmi. Zame je bilo zanimivo, ker sem imel na univerzi v Torontu soigralce, ki so v mladinski ligi v Ontariu igrali hokej

z Marcelom Rodmanom, kapetanom Jesenic. Tekma je bila napeta, na koncu pa se je končala z odličnim rezultatom 5 proti 3 za domače, z zadnjim golom v prazno mrežo.

Čeprav Slovenija nima tako močne tradicije v hokeju kot Kanada, ima hokej prav posebno mesto, kajti tu je Slovenija še vedno močnejša od vseh bivših republik SFRJ, v smučanju pa ni več tako. Na vseh tekmah, na katerih sem bil, je bilo vzdušje fenomenalno in srečal sem kar nekaj navijačev, ki so s seboj prinesli slovenske in ljubljanske zastave, kar je med Slovenci neobičajno.

Na koncu tekme med Olimpijo in Jesenicami pa so domači navijači zapeli pesem: vse pijano je, vse končano je, naša Olimpija zopet prva je.

Slovenian Inducted into Hockey's Hall of Fame in Toronto

Slovenian hockey legend Rudi Hiti will be inducted into Hockey's Hall of Fame in Toronto this year, a Slovenian hockey official has announced.

Outgoing president of the Hockey Association Janko Popovic said on Monday that the 62-year-old Hiti would be inducted at the World Championships in Switzerland in early May. Hiti will be inducted for his achievements as a player in the 1960s and 1970s, when he played for both leading Slovenian clubs, Jesenice and Olimpija. He was also the first Slovenian player to receive an offer from an NHL club, when in 1970 the Chicago Blackhawks approached him. However, his career in the world's top league was short-lived after a puck struck him in the face in his first NHL exhibition game in 1970 and forced him to return to Slovenia.

Hiti will become the second Slovenian hockey player to be inducted into the Hall of Fame, after Ernest Aljanic Senior, who was inducted in 2002.

A Working Life

Dr. Anne Urbančič

Where did you work when you arrived in Canada? What did you do? How many times have I asked these questions in my interviews? I have learned that Slovenians, who made a new life here, have always valued the importance of work and, consequently, they worked hard. Marija P. is no exception. From her first steps onto Canadian soil, she willingly took on many different jobs, knowing that such was the road to success. Fatigue, that heavy numbing tiredness going deep into her bones, remains the dominant impression of her early life in Canada. Not that the years previous to her immigration had been easy; quite the opposite, in fact. But, as Marija admits to me, even though her arrival in Halifax from Bremenhaven in October 1948 marked the beginning of years of hard, unrelenting work, it nonetheless promised her a future. And now, clearly, her many efforts have paid off. Today Marija, now a retiree, who regularly participated actively in her Slovenian Canadian community, has left the difficult tiring toil of years past behind her.

In 1946, Marija, found herself in Austria. Along with her parents, she was relocated from one refugee camp to another, where she worked as a medical aid. Two years later, at the camp at Trofaiach (Austria), she learned of an opportunity to settle in Canada. She didn't know any English, or anything about Canada, but she decided to take her father's advice to move. She departed alone, fearing she would probably not see her parents again. Numerous passengers on that

In Austria - 1947

trip suffered from seasickness. But Marija remembers that mealtimes aboard ship held marvellous gastronomical feasts on pristine cloth covered tables. After the dismal camp breakfasts of porridge and black coffee, and the lunches which at best boasted a lump of fatty meat floating in vegetable soup, she felt that the week on board the ship offered one banquet after another. Even the lowly breakfast box of crispy cornflakes, a food totally unfamiliar to her, took on a sense of novelty and excitement and well-being.

Once the ship had docked in Halifax, efficient government officials, who had arrived to process the documents of the passengers, asked for her preferred destination. She thought that the name Toronto sounded promising.

Toronto. The unexpected size of the city frightened her with its massive expanse, its deafening never-ending noise, and its uncaring aloofness. She felt constantly afraid. Her one-year work contract assigned her, not as a medical aid in which she had experience, but to the cafeteria of the TB sanatorium where she lived in a little room provided for her. The weeks passed, but her world grew only slightly. She stayed close to her residence. Still afraid and unused to the city, she took public transit only to go to

Mass. As December approached, Christmas became merely an abstract concept, and a wistful memory of gatherings of friends and family in the past. Besides, the work schedule at the sanatorium had her name on it for service on that day. As Marija listened to jolly Canadian Christmas carols, repeated over and over and over again in the weeks before, she wondered what her own celebration might be like. She had no money to set up a manger scene; she had just spent two thirds of her first month's wages of sixty dollars to purchase a badly needed winter coat. Some of her co-workers, girls of Latvian descent, insisted that the holiday had to be celebrated no matter what, and so a little party, at which they served mostly Latvian fish dishes, was held to mark the day. The celebration literally ended with a bang when the girls put chestnuts to roast. They hadn't pierced the shiny brown shells before putting them in the oven and all the chestnuts exploded.

By the following Christmas, Marija had found employment in another hospital, and then also seasonal employment with Laura Secord Chocolates. She began to study English. She changed jobs again, this time to the housekeeping department of a large hotel. On one occasion, Edgar Bergen and Charlie McCarthy tipped her two dollars in appreciation.

At the urging of a friend, Marija decided to move to Hamilton. She met her future husband there. On the day of her wedding, her employer allowed her a leave of a day but she had to return to work the next day in order not to jeopardize her job.

Marija and her husband had two young children before he became ill. She still recalls the kindness of their neighbours, who came to help them. When he recovered, he began a job that required him to work shifts, including nights. In the next few years, as her family began to grow, Marija's work experiences also expanded, as she helped in earning the family's livelihood. She calls these the most tiring years of her life. But her energy and her belief in her family's future nourished her in many ways. She decided, for example, that the family would embrace as fully as possible a Canadian lifestyle because her doctor told her that it would be more beneficial if her children spoke only English at home. Today, this may strike us as a strange notion since serious research

Marija with her children - 1960

in the field of language learning has shown conclusively the benefits of being bilingual and plurilingual, but the attitude was much advocated by respected authorities at the time. She switched to English for the sake of the children, who by now numbered five. Marija herself still speaks Slovenian, and reads Slovenian newspapers. She also speaks English, German, Serbian and she can get by in Italian as well. Nonetheless she maintained some Slovenian customs, especially in her kitchen. Her family loves her *potica* and strudel.

Marija's work outside the home to support her family provided a variety of job challenges. She worked in a nursing home; she took a position in a fish and chips restaurant. She found employment in a canning factory and later at a garden nursery. At the end of the workday, she returned home to shop, (generally on foot because she learned to drive only later in life) to clean, to cook, and also to sew. Her "career" as the family seamstress was much appreciated; later she even made exquisite wedding dresses for her daughters and beautifully delicate christening clothes for her grandchildren. She also quilted and did fine embroidery. When she had some time to herself, she took care of the family garden, filled with cheerful and pretty flowers, but also more practically oriented with tidy beds of crisp lettuce, green peppers, beans, plump tomatoes, and bushes of fragrant rosemary.

At one point, Marija decided that she wanted to enroll in a course leading to certification as a registered nursing assistant. She went to a college to enquire about

becoming a student. She returned with the news that she had been assigned to the sewing course instead.

Once the children became more independent, Marija began to volunteer at a multicultural centre where she helped newcomers to Canada navigate the difficulties of official documents. She often acted as translator for them. At times, the centre also asked her to act as their bookkeeper and so eventually she decided to return to school to complete bookkeeping courses. Soon, various smaller companies, including a baker, a landscaper, and a machine shop owner hired her to keep their financial records in order.

Marija and her husband moved to a bungalow when he became ill again and stairs proved too much of an obstacle. A widow now, she still lives in the same house. Her many careers no longer put pressure on her time and energies, but Marija maintains an enviable level of activity. Always an avid reader, she continues to make this a preferred pastime for her quieter moments; her reading includes newspapers in several languages.

Two hours of delightful conversation with Marija have passed so quickly. But I take my leave because I know that after the interview she has a number of other commitments before the day is over. From the necessity of undertaking many hectic jobs, she learned how to be active and engaged. Boredom is not a word in her dictionary, not in any of the languages she speaks. Perhaps your family too has a similar story. The **Canadian Slovenian Historical Society** gives all Canadian Slovenians an

opportunity to cherish their stories forever. You can help carry on the important work of the CSHS volunteers by becoming a member or by donating documents and artefacts of your own or your family's immigration history to the Archives. We are members of the Archives Association of Ontario (AAO) and of the Canadian Oral History Association (COHA) Look for us at community events. *Our Kdo Smo?* Program looks to identify Canadian Slovenians in numerous group pictures. Our *Povejte Nam Kaj* Program tapes the stories of arrival in Canada. For more information about

joining our volunteers, or to donate articles/ documents to the archives, contact the CSHS at: Canadian Slovenian Historical Society c/o Dom Lipa, 52 Neilson Dr. Etobicoke ONT M9C 1V7 or by email: cshs@look.ca Or email the archivist, Nichole Vonk: NVonk@united-church.ca or nickvonk@hotmail.com

Our next *Povejte nam kaj! Oral History Taping Day* will be held in the Dom Lipa Auditorium on Sunday April 26 from 2-5 pm. We hope to see you.

Holiday Gardens – 2009/2010

By: Emma Margutsch

On Sunday, April 19th, 2009, Holiday Gardens Slovenian Country Club held its Annual General Meeting. We welcomed new members to our club and said goodbye to others.

Our old committee was dissolved, which consisted of Tony Černivec, Ludvik Lovšin, Matejka Mažgon, Franc Škerlj, Stan Novak, Peter Prelogar, Daniel Celar, Robert Fortuna, Miro Sostarič, Frank Kraljič, Sandy Damiani, and our Events Coordinator, Vera Margutsch. Thank you to all of our past committee members for doing an amazing job.

I would like to welcome our new committee members, some re-elected and others not. Stan Margutsch (President), Stan Novak (Vice-President), Matejka Mažgon (Secretary), Franc Škerlj (Treasurer), Daria Stairs, Peter Prelogar, Daniel Celar, Albin Francelj, Alisa Bridgen (Committee Members), Sandy Damiani, Frank Kraljič (Auditors) and Vera

Margutsch (Events Coordinator).

Thank you to all who attended the meeting, we could not have held it without you. And a special thank you to our committee members, who will be working hard all year round to make our club a success.

We will be having many picnics over the summer; we wish to see you there. For more information you can call Stan Margutsch (905) 683-2453 or Holiday Gardens at (905) 686-0782, e-mail us at:

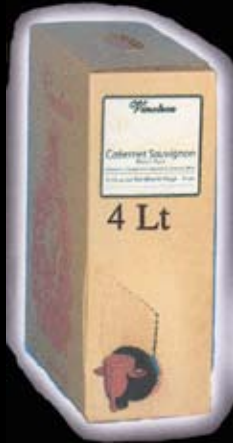
holidaygardens@rogers.com or visit our website; www.holidaygardens.ca.

Vinoteca Premium Winery

Available
all year!

Quality wines
in returnable
containers.

Cabernet Sauvignon
Pinot Grigio
Chardonnay
Pinot Noir
Reisling
Merlot

From
\$85.00 & up
18 Litre

Custom
labels for
all
functions!

"In Our Wines Tradition and Dedication."

527 Jevlan Drive,
Woodbridge, Ontario
(Highway 400, North of Highway #7)

Tel: 905-856-5700
Toll Free: 1-866-313-5700
www.vinotecawinery.ca

Spored prireditev Od 2. maja do 26. julija 2009

Datum	Prireditelj	Kraj	Prireditev	Tel. številka	
Maj	2 Lipa park	St. Catharines	Materinski dan banquet	905-685-8103	
	2 Slovenski park	Hwy. 6	Vinski sejem	905-934-2557	
	2 Holiday Gardens	Pickering	Spomladanski banquet	905-686-0782	
	3 Bled	Beamsville	Materinski dan	905-563-1500	
	3 Sava	Breslau	Slovenska maša	519-884-4736	
	9 Društvo Slovenski dom	Bancroft	Environment Day	905-669-2365	
	9 Sava	Breslau	Materinski dan banquet	519-884-4736	
	10 Triglav	London	Materinski dan	519-461-0653	
	10 Sv. Gregorij Veliki	Hamilton	H.W.S.C.S - Materinski dan	905-561-5971	
	10 Zvon	Windsor	Materinski dan	905-274-6391	
	10 Slovensko letovišče	Bolton	Materinski dan	905-629-7614	
	16 Slovenski park	Hwy. 6	Piknik	905-934-2557	
	17 Slovenski park	Hwy. 6	Piknik	905-934-2557	
	18 Lipa park	St. Catharines	Folk Art Festival	905-685-8103	
	24 Triglav	London	Maša	519-461-0653	
	30 SCSF - Bled	Beamsville	Golf turnir	905-563-1500	
	31 Dom Lipa na Slovenskem letovišču	Bolton	Pohod ljubezni - Walk-a-thon	416-621-3820	
	31 Sv. Gregorij Veliki	Hamilton	Prvo obhajilo	905-561-5971	
	Junij	6 Slovenski park	Hwy 6	Golf turnir	905-934-2557
		7 Slovenski park	Hwy 6	Procesija - piknik	905-934-2557
14 Sv. Gregorij Veliki		Hamilton	Rešnje Telo procesija	905-561-5971	
14 Triglav		London	Procesija	519-461-0653	
14 Slovensko letovišče		Bolton	Telova procesija	905-629-7614	
20 Zvon		Windsor	Carrosel of Nations Festival	905-274-6391	
21 Bled		Beamsville	Maša - dan očetov piknik	905-563-1500	
21 Holiday Gardens		Pickering	Piknik	905-686-0782	
21 Triglav		London	Dan očetov	519-461-0653	
28 Slovenski park		Hwy 6	Slovenski dan	905-934-2557	
Julij		5 Lipa park	St. Catharines	Sausage Festival	905-685-8103
		5 Slovenska skupnost na Slovenskem letovišču	Bolton	50. Slovenski dan	905-629-7614
		11 Slovensko letovišče	Bolton	Mladinski turnir v odbojki	905-629-7614
		12 Slovensko letovišče	Bolton	Turnir v namiznem tenisu	905-629-7614
	12 Triglav	London	Piknik	519-461-0653	
	18 VSKO - Slovenski park	Hwy 6	Radio piknik	416-259-1430	
	26 Bled	Beamsville	Helena Blagne iz Slovenije	905-563-1500	
			Žegnanje - maša - Helena Blagne iz Slovenije		

Slovenia
Credit Union
www.sloveniaku.ca

**Over
50 years
of service**

Here for you and your family

Become a member today!

Personal Service **RESP** **Credit Lines**
Tax Free Savings Accounts **Open Mortgages**
Free Online Banking **No Fee Chequing**
Student Saver **Interac** **Mastercard** **RRSP**

Main Office

725 Brown's Line
Toronto, ON M8W 3V7
Tel: 416-255-1742

Manning

611 Manning Ave.
Toronto, ON M6G 2V9
Tel: 416-531-8475

Hamilton

23 Delawana Drive
Hamilton, ON L8E 3N6
Tel: 905-578-7511

Toll Free 1-888-SCU-1742

**KREK SLOVENIAN
CREDIT UNION LTD.**

**YOUR FAMILY... YOUR COMMUNITY...
YOUR FULL SERVICE CREDIT UNION...**

YOUR FOUNDATION FOR SAFETY, STABILITY AND GROWTH

SLOVENIAN COMMUNITY IS BANKING AT KREK

At Krek Slovenian Credit Union, we pride ourselves in delivering personalized service that our members value. In fact, we believe that we provide a totally unique service experience to our members that they cannot receive at any other financial institution.

Become a member and experience the difference we can make!

HEAD OFFICE

747 Browns Line,
Etobicoke, Ontario M8W 3V7
Tel.: (416) 252-6527
Fax: (416) 252-2092

BRANCH OFFICE

611 Manning Avenue, Suite 100,
Toronto, Ontario M6G 2W1
Tel.: (416) 532-4746
Fax: (416) 532-5134

www.krek.ca